

02

2025

XV. ROČNÍK
ZALOŽENÝ
V ROKU
2011

FARSKÁ RODINA

„... A JA TI HOVORÍM:
TY SI PETER
A NA TEJTO
SKALE POSTAVÍM
SVOJU CIRKEV
A PEKELNÉ BRÁNY
JU NEPREMÔŽU...“

(MT 16, 18)

**PÁPEŽ FRANTIŠEK
- PONTIFIKÁT
BLÍZKOSTI, ODVAHY
A EVANJELIA**

TÉMA 4 – 5

**ŽIDIA SÚ NAŠI
STARŠÍ BRATIA
ROZHOVOR**

8 – 9

**CIRKEV AKO
SPOLOČENSTVO
SPOLOČENSTIEV
A KRITÉRIÁ
CIRKEVNOSTI**

16 – 17

Milí čitatelia,

je nádherné zobudiť sa do slnečného letného rána a uvedomiť si, že prioritou dňa bude oddych – aktívny či pasívny.

Leto je výborný čas, kedy môžeme načerpať novú životnú energiu pre telo, psychiku i dušu. Cestovanie, športovanie, spoznávanie nových miest, ľudí, oddych pri vode, v horách, v záhradke, alebo navštevovanie príbuzných, susedské posedenia, rozhovory, či dobrá kniha, ručné práce, alebo obyčajné leňošenie, to všetko nám môže dobiť naše „baterky“.

Leto nás pozýva „slnkom Kristovej lásky ožiarit i svoje srdce“. Ponúka nám „prevetrať“ zákutia života a viac byť s Bohom. Načúvať mu v tichu, modlitbe, inšpirujú sa na rôznych púťach, či duchovných cvičeniach, obdivujú kultúrne i duchovné dedičstvo, ktoré nám zanechali predchádzajúce generácie. Sýtiť sa NÍM.

Čisté nebo a slnečné lúče, ktoré hrejú, vyživujú, pomáhajú rásť, môžu byť inšpiráciou aj pre nás – stať sa „slnkom“ pre tento svet tak, ako ním boli zosnulý pápež František či budúci svätci Carlo Acutis a Pier Giorgio Frassati.

Nech leto, čas prázdnin a dovoleníek, bude požehnané. Nech si dožičíme oddych vo forme, ktorá nám najviac vyhovuje, aby sme nasýtení novým životným entuziazmom a „svetlom“ mohli prežiarit všetko navôkol.

A tešme sa, že aj iní chcú byť „slnkom“ pre nás... Nový Svätý Otec Lev XIV. je toho nesporným dôkazom.

Veľa pohody, radosti a pokoja!

Viera Kubovčíková
šéfredaktorka časopisu

Kaplán Marek Jamrich počas predstavenia Dotkni sa ma!

POĎAKOVANIE PÁNU KAPLÁNOVI MAREKOVI JAMRICHOVI

MÁRIA HOLLAAROVÁ

Po štyroch rokoch služby sa lúčime s pánom kaplánom Marekom Jamrichom, ktorý v našej farnosti pôsobil od roku 2021. Sme vďační za jeho prítomnosť, aj v náročnom období pandémie, kedy bol pre farnosť oporou.

Počas svojho pôsobenia sa venoval viacerým oblastiam farského života. Osobitne ďakujeme za jeho podporu mladých organistov

a hudobné sprevádzanie svätých omší, ktoré svojou hrou na organe obohatil. Nezabudneme ani na jeho divadelné úlohy vo vianočných a veľkonočných divadelných predstaveniach pre našu farnosť.

Do ďalšej služby mu prajeme veľa síl, radosti a inšpirácie.

Ďakujeme a zostávame spojení v modlitbe.

POZVÁNKA - DOM NA SKALE

VIERA KUBOVČÍKOVÁ

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Spišská Nová Ves pozýva mladých manželov do programu Dom na skale (Malými krokmi k veľkej láske). Program je zameraný na sprevádzanie manželov v prvých siedmich rokoch manželstva. Obsahuje deväť tém a uskutoční sa od septembra 2025 do júna 2026 každú poslednú nedeľu v mesiaci na fare. Pre deti budú zabezpečení animátori. Viac na www.farnostsnv.sk.

REGISTRÁCIA TU

PREDSTAVENIE NOVÉHO PÁNA KAPLÁNA MGR. RASTISLAVA KREMPASKÉHO

Volám sa Rastislav Krempaský, narodil som sa na sviatok Povýšenia sv. kríža a v predvečer slávnosti Sedembolestnej Panny Márie - 14. septembra 1998

v Kežmarku. V Bazilike sv. Kríža som bol pokrstený.

Vyrastal som v malebnom mestečku Spišská Belá, kde som absolvoval ZŠ J. M. Petzvala a navštevoval množstvo krúžkov. Po skončení štúdia na základnej škole, som pokračoval vo vzdelávanom procese na Gymnázium na ul. Dominika Tatarku v Poprade. Počas svojich stredoškolských čias som sa aktívne zapájal ako dobrovoľník v našom miestnom občianskom združení Expression, o. z., alebo tiež známom pod názvom Face Club.

Vo farnosti som slúžil ako miništrant, člen veľkého chrámového zboru a animátor. Nebola mi cudzia ani služba v oblasti charismatickej obnovy. Po stredoškolských štúdiách som sa rozhodol na čas opustiť rodičovské hniezdo a vycestovať zo zahraničia. Na jeden rok som sa stal členom Sion Catholic Community for Evangelism, čo je katolícka misionárska komunita s charizmou prvotnej evanjelizácie pôsobiacia vo Veľkej Británii. Počas tohto času som sa pevne rozhodol stať sa kňazom a podal som si prihlášku do kňazského seminára na Spišskej Kapitule, kde ma prijímal ešte otec biskup Štefan Sečka. Po piatom roku štúdia som bol 13. júna 2024 vysvätený o. biskupom Andrejom Imrichom za diakona, a o rok na to, 27. júna 2025 pápežom Levom XIV. za kňaza. Prvý dekrét som dostal do nádhernej farnosti na dolnom Spiši, kde som sa od začiatku tešil.

SVET, SLOVENSKO, DIECÉZA

PETER MARHEFKA

Zdroje: www.vaticannews.va, www.kapitula.sk,
www.katolickenoviny.sk, www.tkkbs.sk

Na Veľkonočný pondelok o 19.00 h bola v Bazilike svätého Jána na Lateráne slávená Eucharistia za zosnulého pápeža Františka. Liturgii predsedal kardinál Baldo Reina, pápežský vikár pre Rímsku diecézu. Pápež František zomrel na Veľkonočný pondelok 21. apríla 2025 o 7.35 h v Dome svätej Marty. Pochovaný bol 26. apríla 2025 v Bazilike Santa Maria Maggiore v Ríme. Odpočinutie večné daj mu, Pane!

Boli tam naozaj všetci. Biskupi, kardináli a množstvo kňazov. Mocní tohto sveta, bohatí aj chudobní. Starí i deti, aj len niekoľko mesačné bábätká. Boli tam aj neveriaci a veriaci iných náboženstiev. Priatelia aj nepriatelia. Niečo vyššie povolalo týchto ľudí prijať štafetu viery od pápeža, ktorý vedel hovoriť ich jazykom a vyzýval ich veriť, dúfať, snívať a ukazovať, že je možné žiť v pokoji a krok za krokom budovať lepší svet. „Na vlastné oči videli, že nádej, ktorá ich priviedla na ich Jubileum, presahuje smrť,“ napísal Paolo Ruffini v deň rozlúčky s pápežom Františkom. Tí všetci sa stretli v sobotu 26. apríla 2025 na Námestí svätého Petra, na Via della Conciliazione, v okolitých uličkách a pozdĺž trasy k Bazilike Santa Maria Maggiore v Ríme.

Vo štvrtok 8. mája 2025 o 18.08 h biely dym z komína Sixtínskej kaplnky a zvony z Baziliky sv. Petra ohlásili radostnú správu: „Habemus Papam“, v preklade: „máme pápeža“. Konkláve zvolilo za 267. rímskeho biskupa kardinála Roberta Prevosta. Oznámenie predniesol kardinál protodiakon Dominique Mamberti. Nový pápež prijal meno Lev XIV.

„In Illo uno unum“ – „V Ňom jednom jedno“ je heslo pápeža Leva XIV., ktoré si zvolil i ako biskup. Ide o slová z kázne svätého Augustína, biskupa z Hippo. Na neho sa odvoláva aj pápežov erb s vyobrazením zatvorenej knihy, nad ktorou je srdce prebodnuté ší-

pom. Pápež tak potvrdil svoj biskupský erb v jeho základných rysoch, ako aj heslo. Svätý Augustín týmito slovami v kázni vysvetlil, že „hoci nás kresťanov je mnoho, v jedinom Kristovi sme jedno“.

Svätý Otec Lev XIV. vyzdvihol výchovnú hodnotu športu v čase individualizmu, digitalizácie a kultu silných: šport učí spolupráci, konkrétnosti života i schopnosti prehrávať, povedal pápež v homílii pri Jubileu športu dňa 15. júna 2025.

Slovenskí pútnici zaplnili 3. apríla 2025 o 16.00 h Lateránsku baziliku v Ríme, kde sa slávila svätá omša na úvod Slovenskej národnej púte. Slávnostným hlavným celebrantom a kazateľom bol nitriansky biskup Mons. Viliam Judák. Program púte na ďalší deň pokračoval eucharistickým slávením v Bazilike svätého Petra a v sobotu návštevou Baziliky Santa Maria Maggiore. Vyvrcholil v nedeľu 6. apríla 2025 spoločnou svätou omšou na Námestí svätého Petra v rámci Jubilea chorých a zdravotníkov.

Diecézny eucharistický kongres našej diecézy vyvrcholil v sobotu 24. mája 2025 slávnostnou svätou omšou v Ružomberku, ktorú celebraval Mons. František Trstenský spolu so 115 kňazmi. Po svätej omši nasledovala eucharistická procesia ulicami mesta Ružomberok. Počas troch dní sa kongresu zúčastnilo približne 11 000 veriacich z celého Slovenska.

Združenie Rodiny Nepoškvrnenej oslávilo 17. mája 2025 na hore Butkov 50. výročie od svojho vzniku. Jeho zakladateľkou bola sestra Mária Bernadeta Pánčiová. Z jej podnetu sa skupina chorých započúvala do výzvy pápeža Pavla VI., aby sa celý svet zapájal evanjelizáciou lásky. Na tento úmysel sa začali denne modliť posvätný ruženec, čo je zároveň dodnes jediná podmienka k členstvu v Rodine Nepoškvrnenej.

PÁPEŽ FRANTIŠEK

PONTIFIKÁT BLÍZKOSTI, ODVAHY A EVANJELIA

Keď sa 13. marca 2013 z balkóna Baziliky sv. Petra prihovoral svetu nový pápež – muž v bielom s jednoduchým úsmevom a pokojným pohľadom – málokto tušil, akú silnú vlnu zmien tento Argentínčan spôsobí. Jorge Mario Bergoglio, jezuita a kardinál z Buenos Aires, sa stal prvým pápežom z Latinskej Ameriky, prvým jezuitom na Petrovom stolci a zároveň prvým, kto si zvolil meno František – podľa svätca, ktorý miloval chudobu, pokoj a blízkosť k stvorenstvu.

Po ukončení jeho pontifikátu môžeme povedať, že František **neprišiel ako reformátor systému**, ale ako **pastier s vôňou oviec**, ako človek, ktorý kladie dôraz na **blízkosť, odvahu a súcit**.

Cirkev ako poľná nemocnica

Už od prvých chvíľ zdôrazňoval, že Cirkev nemá byť „colnicou“, ktorá kontroluje vernosť, ale **poľnou nemocnicou**, kde sa v prvom rade liečia rany. Ako povedal, „zraneného človeka nezaujímá, akú hodnotu má mať jeho cholesterol, ale či mu niekto pomôže.“ Táto predstava sa stala základom jeho pastoračného štýlu.

Milosrdenstvo ako meno Boha

Milosrdenstvo nebolo pre pápeža Františka iba teologickým pojmom. Bola to **jeho odpoveď na krízu Cirkvi i sveta**. Rok milosrdenstva (2015 – 2016) nebol obyčajným jubileom, ale **pozvaním k obráteniu, k otvoreniu srdca voči tým, ktorých Cirkev dlho prehliadala alebo vylučovala** – rozvedeným, veriacim s inou sexuálnou orientáciou, chudobným, migrantom, väzňom.

Známa veta „Kto som ja, aby som súdil?“ sa stala symbolom nového prístupu. Nie ako zmena učenia, ale ako zmena postoja: počúvať, sprevádzať, rozoznávať.

Reforma štýlu, nielen štruktúr

Nie **prísne aplikovanie noriem**, ale **rozlišovanie**. Nie **elitárstvo**, ale **blízkosť**. Nie **vylučovanie**, ale

začlenenie. Týmto spôsobom vytváral pastoračnú kultúru, ktorá sa neuspokojí s jednoduchým rozdelením sveta na „správnych“ a „pomýlených“.

Aj dokumenty ako *Amoris Laetitia*, ktoré sa týkali rodiny, viedli k búrlivým diskusiám. Pápež František v nich ukázal, že **Cirkev nemá len obhajovať ideál, ale sprevádzať konkrétnych ľudí v ich realite**.

Cirkev v synodálnom pohybe

Jedným z najodvážnejších krokov bolo **spustenie synodálneho procesu**, v ktorom sa Cirkev učí „kráčať spolu“ – biskupi, kňazi i laici. **Počúvanie sa stalo duchovnou disciplínou**. František vyzval, aby sa Cirkev neuzatvárala do istoty doktríny, ale aby riskovala cestu načúvania, rozlišovania a spoločného rozhodovania.

Synodálne stretnutia z rokov 2023 a 2024 neponúkli definitívne závery, ale otvorili dvere, ktoré sa predtým zdali zatvorené: **hlasien, reflexia o úlohe laikov, o láske a sexualite, o potrebe rozlišovať medzi zásadami a aplikáciou**.

Bratstvo a ochrana stvorenstva

Encykliky *Laudato si'* a *Fratelli tutti* ukázali Františka ako **proroka dnešného sveta**. Vyzýval k **ekologickej konverzii**, k zodpovednosti za spoločný domov a zároveň k **sociálnemu bratstvu**, ktoré nepozná hranice štátov, národov ani náboženstiev.

Kritizoval „globalizáciu ľahostajnosti“ a apeloval na **solidaritu s chudobnými, migrantmi, obeťami vojen a obchodovania so zbraňami**. Ukázal, že viera nemôže byť len súkromná záležitosť – musí sa dotýkať aj ekonomiky, politiky a ekológie.

Očista a pokánie

František sa nevyhýbal ani **temným stránkam života Cirkvi**. Otvorene hovoril o **zneužívaní moci a svedomia, o sexuálnych škandáloch**, ktoré podkopali dôveryhodnosť Cirkvi. Zaviedol nové pravidlá zodpovednosti biskupov, zriadil mechanizmy ochrany obetí a stretával sa s nimi osobne.

Aj keď to nestačilo na úplné uzdravenie rán, jeho postoj bol **jasný a pokorný: Cirkev sa musí očistiť**.

Nečakaný dar pokoja

Všetko toto sa dialo bez veľkého teologického rozruchu, ale s neustálym návratom k Ježišovi, k evanjeliu, k duchu blahoslavenstiev. Pápež František opakovane zdôrazňoval, že **radosť evanjelia** je najväčším darom, ktorý môže Cirkev priniesť svetu.

Jeho štýl je viac duchovný než doktrínálny, viac prorocký než disciplinárny. Ohlasuje Krista, ktorý kráča so svojím ľudom, nie nad ním.

Pápež František na Slovensku: Púť povzbudenía

V septembri 2021 zavítal pápež František na Slovensko – ako druhý

pápež v histórii po sv. Jánovi Pavlovi II. Jeho návšteva trvala **od 12. do 15. septembra 2021** a niesla sa v duchu **pokory, povzbudenie a blízkosti**. Zavítal do **Bratislavy, Prešova, Košíc a Šaštína**, stretol sa s veriacimi, mladými, Rómami i zástupcami štátu.

Jeho príhovory boli jednoduché a jasné. V Košiciach mladým odkázal: „Nesnívajte malý život!“

V Prešove pripomenul, že **kresťanstvo bez kríža je prázdne**, a v Šaštíne nás povzbudil, aby sme si v **Márii našli silnú Matku viery**.

Cieľom návštevy bolo povzbudiť veriacich v krajine s hlbokými koreňmi viery, no aj s výzvami súčasnosti. František priniesol **posolstvo**

jednoty, pokory a otvorenosti. Zanechal nám odkaz:

„Cirkev nech je pokorná ako Ježiš, nech hľadá jednotu a je srdcom sveta.“

František cestu na Slovensko sám nazval „duchovnou púťou“ a viackrát povedal, že **Slovensko je krajinou s hlbokou vierou, ktorá však stojí pred výzvami súčasnosti: seklarizáciou, polarizáciou, únavou z minulosti**. Chcel nás **posilniť v jednote a povzbudiť k otvorenosti**.

Jeho návšteva sa niesla v duchu **pokory a ticha** – odlišná od masových podujatí minulosti, ale **o to hlbšia**. Hoci neprišli státisíce, ako v 90. rokoch, **mnohým táto návšte-**

va zarezonovala ako chvíľa pravej duchovnej obnovy.

Pápež František nám zanecháva obraz Cirkvi, **ktorá sa nebojí otázok, ale hľadá odpovede s pokorou. Ktorá nestráca identitu, ale ju žije otvorene. A ktorá neodsudzuje, ale požeňuje – aj za cenu, že to bude nepochopené**.

Zdroje:

<https://svetkrestanstva.postoj.sk/171896/co-povazujete-za-najvacsi-prinos-pontifikatu-frantiska-a-v-com-vas-najviac-prekvapil>
<https://svetkrestanstva.postoj.sk/175326/posolstvo-neobyčajneho-pontifikatu>
<https://svetkrestanstva.postoj.sk/88278/nesklanajte-hlavy-k-zemi-ale-dvihajete-ich-k-nebu>

HABEMUS PAPAM! LEV XIV.

LUCIA SMOLEJOVÁ

Robert Francis Prevost O. S. A., bývalý prefekt Dikastéria pre biskupov, sa narodil 14. 9. 1955 v Chicagu (štát Illinois, USA). V roku 1977 vstúpil do noviciátu Rádu svätého Augustína (O. S. A.) Dňa 29. 8. 1981 zložil sľuby. Študoval na Katolíckej teologickej únii v Chicagu a získal diplom z teológie. Rádom bol vyslaný do Ríma, aby študoval kánonické právo na Pápežskej univerzite sv. Tomáša Akvinského. Svätenie na kňaza prijal 19. 6. 1982.

Neskôr bol vyslaný na misiu do Chulucanas v Piure v Peru (1985 – 1986). V roku 1987 bol zvolený za riaditeľa povolání a riaditeľa misií augustiniánskej provincie „Matky dobrej rady“ v Olympia Fields v štáte Illinois. V roku 1988 bol vyslaný na misiu do Trujilla ako riaditeľ projektu formácie augustiniánskych kandidátov. Tam bol priorom komunity, riaditeľom formácie a učiteľom. V arcidiecéze Trujillo pôsobil aj ako súdny vikár. V roku 1999 bol zvolený za provinciálneho prioritu provincie „Madre del Buon Consiglio“ (Chicogo). V roku 2007 bol zvolený za

Oficiálny portrét pápeža Leva XIV.

generálneho priora. V októbri 2013 sa vrátil do svojej provincie (Chicogo), kde vyučoval a pôsobil ako provinciálny vikár. Tieto funkcie zastával až do 3. novembra 2014, keď ho pápež František menoval za apoštolského administrátora diecézy Chiclayo (Peru) a povýšil na titulárneho biskupa diecézy Sufar.

Pápež František ho v roku 2019 menoval za člena Kongregácie pre klerikov a v roku 2020 za člena Kongregácie pre biskupov. Od roku 2023 je prefektom Dikastéria pre biskupov a predsedom Pápežskej komisie pre Latinskú Ameriku a v roku 2023 ho Svätý Otec František povýšil do hodnosti kardinála. Dňa 8. mája 2025 sa stal 267. pápežom.

ZAÚJÍMAVOSTI ZO ŽIVOTA SV. OTCA LEVA XIV.:

- V roku 1975 tento muž urobil šokujúce rozhodnutie: odmietol študovať na Harvarde; „Pridal sa k misionárskej skupine a presťahoval sa do Peru. Nie do miest. Nie na turistické miesta. Ale do najodľahlejších dedín – kde deti zomierajú na liečiteľné choroby. A rodiny prechádzajú kilometre len kvôli čistej vode. Neboli tam žiadne cesty. Žiadna tečúca voda. Bez Wi-Fi. Iba hory. Ticho a chudoba.“
- Hovorí starovekým jazykom Inkov; naučil sa kečuánčinu;
- Raz kráčaľ 8 hodín, aby pomohol chudobným;
- Je to prvý americký pápež;
- Keď nestaval prístrešky, tak učil matematiku, keď neučil, staral sa o chorých;
- Ako predstavený augustiniánov dohliadal na 2 800 bratov vo viac ako 40 krajinách;
- V roku 2020 bol menovaný za arcibiskupa a dostal úlohu riadiť ďalších biskupov na celom svete.

Zdroje: <https://www.cenacolo.sk/zo-zivota-papeza-leva-xiv/>
<https://grkatba.sk/habemus-papam-lev-xiv/>

SPAĽUJE MA HORLIVOSŤ ZA TVOJ DOM

Z VÝŠKY DO BLÍZKOSTI: KAZATEĽNICA FARSKÉHO KOSTOLA

Po stáročia bola kazateľnica dominantným prvkom interiéru katolíckych chrámov. Vyvýšené miesto, často bohato zdobené, z ktorého kňaz alebo kazateľ prednášal homíliu, bolo nielen praktickým riešením na zosilnenie hlasu, ale aj symbolom autority slova a učiteľského úradu Cirkvi. Dnes však v mnohých kostoloch kazateľnice zivajú prázdnotou a homília i Božie slovo zaznievajú z miesta pri oltári – z ambony alebo z miesta predsedajúceho kňaza. Ako a prečo k tejto zmene došlo?

Historické pozadie

Kazateľnice, ako ich poznáme z barokových či gotických chrámov, sa začali objavovať v stredoveku. V čase, keď neexistovali ozvučovacie zariadenia, bolo logické, že kazateľ musel hovoriť z vyvýšeného miesta, aby ho veriaci dobre počuli a videli. Tieto kazateľnice bývali často situované na bočnej stene lode kostola, tak ako je to aj v našom farskom kostole, prístupné zvnútra steny alebo po schodíkoch. Ich architektúra zdôrazňovala vážnosť slova, ktoré sa z nich ohlasovalo.

Druhý vatikánsky koncil: zmena pohľadu

Významný zlom nastal v 60. rokoch 20. storočia s Druhým vatikánskym koncilom (1962 – 1965). Ten priniesol množstvo liturgických a teologických reforiem. Liturgia sa prestala vnímať ako predstavenie jedného kňaza pred tichým publikom a začala sa chápať ako spoločné slávenie celého Božieho ľudu. Dôraz sa presunul na účasť veriacich, zrozumiteľnosť a blízkosť.

V tomto kontexte sa mení aj chápanie miesta hlásania Božieho slova. Ambona, teda pevné miesto v blízkosti oltára určené na čítanie Božieho slova

a prednášanie homílie, získava prednosť pred klasickou vyvýšenou kazateľnicou. Tá bola totiž vnímaná ako príliš oddelená a často vizuálne i symbolicky „nad“ ľuďmi. Nový dôraz na komunitný charakter slávenia preto viedol k tomu, že sa homília začala prednášať z miesta medzi ľuďmi – pri oltári.

Praktické dôvody

Okrem teologických dôvodov hrali úlohu aj praktické aspekty. Mnohé historické kazateľnice sú dnes ťažko prístupné, nevyhovujú moderným bezpečnostným požiadavkám ani technickým potrebám (napr. mikrofóny, osvetlenie). Ambona vpredu je z praktického hľadiska flexibilnejšia, dostupnejšia pre viacerých služobníkov liturgie (lektorov, kňazov, diakonov) a je prirodzenou súčasťou liturgického priestoru.

Kazateľnica v našom chráme

Kazateľnica je dielom spišskonovoveského rezbára Júliusa Fuhrmanna, ktorý je autorom aj oltárov v malom kostole a pochádza z roku 1886. V tých rokoch prešiel obnovou celý interiér farského kostola. Vo vežičke kazateľnice stojí socha Dobrého pastiera, na strope sa nachádza vyobrazenie Ducha Svätého v podobe holubice, ktorý inšpiruje a vedie prednášateľa Božieho slova aj poslucháča. Po obvode balustrády sa nachádzajú vyobrazenia štyroch evanjelistov so svojimi atribútmi:

- **Matúš** – atribút: človek alebo anjel. Symbolizuje ľudskosť, Ježišov pôvod, rodokmeň a vtelenie. Tento atribút bol vybraný preto, že Evanjeliom podľa Matúša začína rodokmeňom Ježiša Krista.
- **Marek** – atribút: lev. Symbolizuje moc, odvahu Ježiša ako Kráľa. Jeho

Kazateľnica, Kostol Nanebovzatia Panny Márie.

evanjeliom začína hlasom volajúceho na púšti – „hlas volajúceho na púšti“ – čo sa spája s levom.

- **Lukáš** – atribút: vól (býk). Symbolizuje obetu, službu a trpezlivosť. Evanjeliom podľa Lukáša začína opisom kňazskej služby Zachariáša v chráme; vól je obetné zviera.
- **Ján** – atribút: orol. Symbolizuje výšku, duchovnú hĺbku a božstvo Krista. Evanjeliom podľa Jána začína teologickým prológom: „Na počiatku bolo Slovo...“

Premiestnenie kázne z vyvýšenej kazateľnice k ambone neznamená zníženie významu Božieho slova – práve naopak. Znamená to priblíženie slova k ľuďom. Kazateľ už „nehovorí z výšky“, ale z blízkosti – ako spolupútnik, nie ako autorita zhora. Je to obraz Cirkvi, ktorá hovorí jasne, zrozumiteľne – a z lásky.

Zdroje: HERUCOVÁ, Marta: Sakrálné umenie 19. storočia na Spiši.

JUBILEJNÉ CHRÁMY - 2. ČASŤ

LUCIA SMOLEJOVÁ

Bazilika navštívenia Panny Márie na Mariánskej hore

Tradičia uctievania Panny Márie v Levoči siaha do obdobia tatárskych vpádov v 13. storočí, keď sa obyvatelia uchyľovali pred nebezpečenstvom na vrch, a tak sa ľahšie ubránili pred nájazdmi Tatárov. Prvý kostolík na Mariánskej hore sa spomína už v roku 1247, keď tu z vďaky Panne Márii postavili malú kaplnku – predchodkyňu dnešnej Baziliky Navštívenia Panny Márie. Každoročne sa tu konali pobožnosti za prítomnosti Levočanov i veriacich z blízkeho okolia. Súčasná neogotická bazilika bola postavená až v rokoch 1903 - 1904. Svojou architektúrou, vrátane milostivej sochy Panny Márie z prvej polovice 15. storočia nachádzajúcej sa na hlavnom oltári, je považovaná za klenot tohto miesta. Súčasná neogotická bazilika, postavená podľa projektu staviteľa Antona Müllera, má dĺžku 42,5 metra, šírku 27 metra a krížna loď je široká 16 metrov. Slávnostná posviacka chrámu sa konala 2. júla 1922 spišským biskupom Jánom Vojtaššákom. Bazilika bola povýšená na tento status pápežom Jánom Pavlom II. v roku 1984, čo vyvrcholilo jeho návštevu a púťou v roku 1995.

Bazilika sv. Jakuba v Levoči

Farský kostol sv. Jakuba bol postavený v prvej polovici 14. storočia. Neskôr v priebehu 15. storočia boli pribudované predsieni a okolo roku 1515 bola nad severnou predsieňou vybudovaná renesančná architektúra tzv. Henckelovej knižnice (Ján Henckel - kňaz a humanista v Levoči). V polovici 19. storočia bola postavená neogotická veža. Nachádza sa tu jediná gotických oltárov, najvyšší z nich – hlavný oltár – 18,62 m, je najvyšším stredovekým oltárom na svete. V predele oltára je výjav Poslednej večere. Oltárne krídla sú zdobené reliéfmi

zo života sv. Jakuba a sv. Jána, na ich zadnej strane sú tabuľové maľby s obrazmi umučenia Krista. V chráme sa na nástennej maľbe nachádza aj vzácný cyklus siedmich dobrých skutkov milosrdenstva a siedmich smrteľných hriechov. Maľby, ktoré sprevádzajú texty v ľudovej reči a nie v latinčine, mali ľudí vychovávať.

Farský kostol Nanebovzatia Panny Márie v Zákamennom

Bol postavený v novorománskom slohu za pôsobenia vdp. Jozefa Vojtíčka (1893 - 1921). V kostole sa nachádzajú vzácné sochy z pôvodného starého, dreveného kostola, ktorý vyhorel v roku 1893. Kostol bol konsekrovaný 23. apríla 1921, posvätil ho spišský biskup Ján Vojtaššák, rodák zo Zákamenného. Jeho hrob sa nachádza tu – na miestnom cintoríne. Roku 1998 bol vymalovaný celý interiér kostola vrátane fresiek.

Kostol sv. Jozefa v Krivej

Prvý kostolík bol v Krivej postavený v roku 1793 a bol zasvätený sv. Jozefovi. Bol barokový, s pristavanou predsienkou a vstavanou vežou. V roku 1819 kostol vyhorel, no s pomocou obce a zbierok občanov sa ho podarilo obnoviť. V roku 1926 (9. mája) sa v ňom slúžila sv. omša poslednýkrát. Kostol sa začal rozoberať na stavebný materiál. V tom istom roku bol povýše dostavaný nový kostol v neorománskom slohu. Vysviacka nového kostola bola 29. augusta 1926. Do hlavného oltára boli uložené relikvie mučeníkov a slovenských patrónov sv. Andreja a Benedikta. Zaujímavosťou je, že Oltár sv. Antona bol zakúpený z peňazí obyvateľov, ktorí emigrovali za prácou do Ameriky.

Kostol sv. Ondreja v Ružomberku

Počiatky farského Kostola sv. Ondreja siahajú do prelomu 13. a 14. storočia. Pôvodne bol ranogotický, neskôr

bol renesančne a barokovo upravený. Nachádza sa tu masívna gotická kamenná krstiteľnica zo 16. storočia a okenné vitráže so scénami zo života Ježiša Krista a Panny Márie v južnej lodi kostola sú dielom významného ružomerského rodáka – majstra Ľudovíta Fullu. Jednou z najväčších zaujímavostí kostola je zvon Andrej. Je najstarším zvonom na Liptove, uliaty bol v roku 1506 bansko-bystrickým zvonolejárom A. Sladičom.

V roku 1905 bol zvolený za farára Andrej Hlinka, slúžil tu do konca svojho života v roku 1938. Pod južnou loďou kostola sa nachádza Mauzóleum Andreja Hlinku.

Kostol sv. Mikuláša v Starej Ľubovni

Rímskokatolícky Kostol sv. Mikuláša pochádza z obdobia okolo roku 1280. V kostole sa nachádza sedem oltárov aj vzácna rokoková kazateľnica z druhej polovice 18. storočia a kamenná krstiteľnica, nájdeme tu aj pôvodné pastofórium – priestor, kde sa v minulosti uschovávala Najsvätejšia sviatosť oltárna. V roku 2018 sa v kostole uskutočnil aj archeologický výskum, ten priniesol nové poznatky a objavy, napr. krypty, ktoré boli doteraz známe len z archívnych materiálov. Našli sa aj tri hroby a základové murivá, ktoré poukazujú na jednotlivé stavebné etapy kostola a boli obnovené fresky vo víťaznom oblúku medzi loďou a svätyňou kostola. Nedávno kostol prešiel vonkajšou rekonštrukciou, ktorá priniesla ďalší zaujímavý objav – po odstránení ciferníka hodín na veži boli obnovené pôvodné ciferníky namaľované na fasáde.

V našom meste máme aj gréckokatolícky Chrám Premenenia Pána, ktorý je tiež jubilejným chrámom. Jeho sakrálnu výzdobu tvorí aj novodobá impozantná mozaika podľa školy otca Marka Rupnika z Centro Aletti v Ríme, ktorého diela možno obdivovať v Lurdoch, Fatime aj vo Vatikáne.

ŽIDIA SÚ NAŠI STARŠÍ BRATIA

MÁRIA HOLLAAROVÁ

Foto: Archív autora

Pamätať si je prejav úcty a viery, zvlášť v Jubilejnom roku 2025, kedy sa snažíme o zmierenie a odprosenie. Židovská komunita v Spišskej Novej Vsi bola po dlhé roky súčasťou života nášho mesta – až kým nebola násilne vymazaná počas tragických udalostí 20. storočia. Dnes je našou kresťanskou povinnosťou nielen spomínať, ale aj s pokorou načúvať príbehom tých, ktorí tu kedysi žili. O ich osudoch, viere aj vzťahu s miestnymi kresťanmi sme sa porozprávali s historičkou **PhDr. Ruženou Kormošovou, PhD.**, ktorá sa tejto téme venuje s odbornou poctivosťou a ľudským srdcom.

Pani Kormošová, ste známou osobnosťou kultúrneho a historického života Spišskej Novej Vsi. Ako dlhoročná učiteľka dejepisu na miestnom gymnáziu a autorka viacerých monografií sa už roky venujete výskumu dejín mesta a osudu židovskej komunity. Ako ste sa dostali k výskumu dejín Židov v Spišskej Novej Vsi?

Po roku 1989 sa začali skúmať tzv. biele miesta našej histórie. Jednou z tabuizovaných tém, s ktorou sme sa stretávali vo výučbe dejepisu, bola aj téma holokaustu. Zaujal ma český projekt Stratení susedia, hlavne jeho druhá etapa Pocta deťským obetiam holokaustu. Tak sa naša škola ocitla medzi pilotnými školami na Slovensku, ktoré začali pátrať po svojich židovských spolužiakoch z obdobia rokov 1935 – 1940. Oslovovali sme pamätníkov z nášho mesta, hľadali preživších. Podarilo sa nám zdokumentovať a zapísať dvadsaťsedem príbehov mladých židovských dievčat, chlapcov a ich rodín a vydať dve knihy pod názvom Po stopách pamäti. V tom čase som navštívila so žiakmi zdevastovaný, vandalmi zničený židovský cintorín v Spišskej Novej Vsi, s odcudzenými vzácnejšími náhrobkami. Kľúč od neho mi odkázala po svojej smrti pani Margita Teitelbaumová, rodená Schwarzová, ktorá žila na Levočskej ulici a prežila hrôzy koncentračných táborov. Naši žiaci prišli s iniciatívou zachrániť ho. V rámci de-

jepisného krúžku vďaka dotácii Konta Orange, pomoci mesta Spišská Nová Ves a Ústredného zväzu židovských náboženských obcí sa nám to podarilo. Po 15 rokoch sme prišli k jeho obnove a vytvorili súpis.

Aké sú najstaršie zmienky o židovskej komunite v Spišskej Novej Vsi?

Naše mesto bolo vždy multikultúrne. Žili tu Slováci, Nemci, Maďari aj iné národnosti. V mnohých domácnostiach sa hovorilo tromi jazykmi. Kráľovské banské mesto, akým bola aj Spišská Nová Ves, hlavne nemeckí mešťania sa dlho bránili židovskej konkurencii v podnikaní, či to už bol obchod alebo ťažba kovov. Židia tak žili v okolitých obciach Markušovce, Danišovce, Smižany, Harichovce, kde im umožnili žiť a prinášať hospodársky zisk zemepánske rodiny, napr. Máriássyovci. Do mesta prichádzali so svojím tovarom iba na trhy. Vieme, že prvé dve židovské rodiny prišli do Spišskej Novej Vsi okolo roku 1850, kedy už mali Židia právo usadiť sa v banských mestách. Dokazujú to rodné matriky. Prvým židovským dieťaťom, ktoré sa tu narodilo, bol v novembri 1852 Gabriel, syn Barucha Tyrnauera a jeho manželky Hany, rod. Marekovej a druhým bol Juda (Ede), ktorý sa narodil v máji 1853 manželom Emanuelovi Kleinovi (pôv. z Raslavíc v Šariši) a Márii, rod. Zimmermannovej. Z roku 1866 máme záznam o prvom židovskom sobáši. Spočiatku si nemohli

dovoliť kúpiť v meste dom. Žili v prenájatých kresťanských príbytkoch. V 70. rokoch 19. storočia ich počet narástol. Súviselo to s vybudovaním železnice Košice – Bohumín. Svetské vzdelávanie im umožnilo viac sa uplatniť. Zakladali si v meste podniky (sodovkáreň, sklad piva, likérku, cestovináreň a pod.), vlastnili bane na sádru v okolí.

Ako vyzeral každodenný život židovských rodín v meste pred 2. svetovou vojnou? Čím sa živili, ako vyzerali ich vzťahy s majoritným obyvateľstvom?

V Spišskej Novej Vsi žila liberálna komunita. Označovala sa status quo ante. V roku 1930 žilo v meste 733 osôb židovského vyznania, len 30 sa hlásilo k ortodoxným Židom a patri-li do komunity v Spišskom Podhradí. K modlitbám a stretnutiam sa komunita schádzala v majestátnom židovskom kostole – synagóge, ktorá sa nachádzala na dnešnej Školskej ulici. Postavil ju nežidovský staviteľ Michal Krucsko. Bola najväčšia na Spiši. Tu predčítavali z pergamenových zvitkov Tóry, slávilí svoje židovské sviatky, sabbat (sobotu) si ctíli ako sviatočný deň. Deti sa vzdelávali v židovskej ľudovej škole podobne ako kresťania v rímskokatolíckej či evanjelickej ľudovej škole. V meste bola aj štátna ľudová škola. Spišská Nová Ves bola mestom stredných škôl a tak navštevovali mešťaniky, gymnázium, učiteľský ústav i drevársku školu bez rozdielu konfesie. Na

Letnej ulici mali Keletiovci lekárňu Ku zlatému levovi, na Zimnej ulici lekárňu K dobrému pastierovi Friedmanovci. Tretiu lekárňu vlastnil Nemeč Dr. Thern. Prvým židovským advokátom v meste sa stal Dr. Adolf Lorber. Knihtlačiareň Dávida Ferencu tlačila knihy i miestne noviny. Židia sa však hlavne venovali svojim remeslám: boli krajčíri, kamenári, nábytkári, výrobcovia mydla, pekári, holiči, vyrábali dáždnyky, kachle, mali aj obchody a v prenájme krčmy (z 26 pohostinstiev v meste bolo 12 v židovských rukách). Tvorili prevažne strednú vrstvu. Z 200 židovských rodín bolo len asi 20 bohatších. Tí podporovali kultúru, šport, spolkovú činnosť v meste. Veľkoobchodník Simon Pollák stál na čele židovskej náboženskej obce 18 rokov, plnil aj úlohu verejného činiteľa ako člen mestského zastupiteľstva. Poznáme však aj mnohopočetnú rodinu Jägerovcov, kde po smrti otca deti chodili do židovskej školy bosé.

Existovali v meste spoločné aktivity alebo kontakty - obchodné, susedské, spoločenské alebo duchovné medzi židovskou a kresťanskou komunitou? Aké boli vzťahy medzi židovskými a kresťanskými obyvateľmi?

Pred 2. svetovou vojnou bolo v meste okolo 1 300 domov, len 72 z nich vlastnili Židia. Väčšina rodín žila v podnájme a v susedstve katolíkov i evanjelikov, Slovákov, Čechov, Nemcov i Maďarov. Bolo bežné, že kresťanské dieťa sa učilo remeslu u židovského živnostníka a poznáme prípady, kedy sa židovskí chlapci učili u kresťanského majstra. Židia sa zapájali do spoločenského diania v meste. Keď v roku 1929 zomrel dlhoročný rabin Áron Krausz, vyprevádzali ho aj predstavitelia iných cirkví. Vzťahy medzi židovskými a kresťanskými obyvateľmi boli tolerantné. Keď sa však stal Adolf Hitler nemeckým kancelárom, prenikali myšlienky nacizmu aj k nám a skupina obyvateľov hlavne z nemeckej menšiny začala čoraz viac prejavovať svoj antisemitizmus. Spomeniem aj smutnú kapitolu dejín mesta z roku 1935, keď jedného dňa zmizol kresťanský chlapec v rieke Hornád. Hneď začali upodozrievať neďaleko bývajúcего židovského másiara. Keby nena-

šli pri Markušovciach v kroví mŕtvolu chlapca, kde ho vyhodila rozvodnená rieka, došlo by azda k obžalobe z rituálnej vraždy.

Je pravda, že niektorí Židia sa počas holokaustu ukrývali na fare alebo im niekto z cirkvi pomáhal? Ak áno, môžete uviesť konkrétne príklady alebo svedectvá?

Na rímskokatolíckej fare v Spišskej Novej Vsi žila židovská rodina Morgenbesserovcov. Hlavou rodiny bol Emanuel. Narodil sa 27. januára 1886 v Starej Lubovni. Do mesta prišiel ako mládenec, založil si krajčírsku dielňu a stal sa vychýreným dámskym krajčírom. V tom čase bol farárom v Spiš-

skej Novej Vsi ThDr. František Rolný, opát Štiavnického opátstva, dekan Levočského dištriktu. Emanuel sa oženil s Fany Goldsteinovou a spolu mali sedem synov. Priatelili sa s rodinou Oravcovcov, ktorá žila na fare. Najstarší Samuel ukončil v Prahe medicínu, mladší syn Mikuláš študoval strojnú inžinierstvo. Keď začali deportácie na súpis pre transport sa dostala aj rodina Morgenbesserovcov. Ako prvý bol deportovaný syn Viliam, ktorý zahynul v Majdáneku. V máji 1942 bol už na železničnej stanici pripravený transport s nákladnými vagónmi a rodina sa ocitla medzi sústredenými v Štefánikových kasárňach. Pani Keltošová, ktorá bola najbližšou susedou a dobrou priateľkou Fany, dala vedieť o ich osude najstaršiemu syno-

vi Samuelovi, ktorý bol lekárom a držiteľom výnimky hospodársky dôležitého Žida. Zatelefonovala mu, čo bolo v tej dobe takmer nemožné. Ten sa spojil s Ministerstvom vnútra, aby podľa nariadení bola rodina uchránená od vystahovania. Našťastie v poslednej chvíli prišiel menný zoznam 20-tyky prepustených, medzi ktorými boli i Morgenbesserovci. V tomto transporte bolo 1 032 ľudí, z ktorých sa nikto nevrátil. Rodina ostala žiť na fare vďaka pánovi opátovi a Emanuel šiel reverendy pre kňazov. Po vypuknutí SNP mesto obsadila nemecká armáda. Prestali platiť hospodárske výnimky. Emanuel, Fany a najmladší Walter boli zaistení gestapom a odtransportovaní so skupinou asi 40 spišskonovoveských Židov do Prešova a odtiaľ do Ravensbrücku. Fany nikdy viac neobjala svojich synov. Mala iba 51 rokov, keď zahynula. Emanuel so synom Walterom boli časom premiestnení do Sachsenhausenu. Syna Kobyho ukryla rodina Stašovcov v Spišskom Štvrtku. Prežili aj ďalší bratia. Najstarší Samuel v októbri 1944 pracoval ako chirurg v Humennom. Podľa spomienok Spišskonovovešťanky Márie Kickovej, v tom čase ošetrovateľky v nemocnici: „keď prišlo po neho gestapo, zlyhali mu nervy a vpichol si do žily nadmernú dávku morfia.“ Sestričky zariadili jeho pohreb. 32-ročného nádejného lekára pochovali na Hupkovej hore. Po vojne sa otec Emanuel so synmi vysťahoval do Izraela. Príbeh rodiny sa mi podarilo zdokumentovať v roku 2007 v knihe s názvom Cena života – Zo spomienok Waltera Morgenbessera.

Ako prebiehalo deportovanie Židov z mesta a ako naň reagovala širšia verejnosť? Existoval odpor, ľahostajnosť, alebo snaha o záchranu?

V marci 1942 boli najprv deportované dievčatá a mladé ženy z Popradu, neskôr i mladí muži zo Žiliny. Tragédiu obdobia v meste podčiarkuje smrť miestneho rabína Dr. Rosensteina, ktorý zomrel, keď mu prišli gardisti zobrať do transportu jeho jedinú dcéru Hanu. Od roku 1941 prebiehali arizácie. Podnikatelia Oskar a Alexander Bauer boli poslaní v 1. mužskom transporte zo Žiliny do Auschwitzu, kde za-

Pokračovanie na str. 21

NOVINKY ZO SPOJENEJ ŠKOLY

MARKUŠOVSKÁ CESTA 8, SP. NOVÁ VES

SLAVOMÍRA MICHLÍKOVÁ, MONIKA DOBROVSKÁ

Foto: Archív školy

S radosťou v srdci môžeme ďakovať Bohu za veľa darov a milostí, ktoré sme ako spoločenstvo školy v tomto jubilejnom školskom roku dostali a prežili.

Ako **pútnici nádeje** sme sa pripojili k ostatným na ceste, aby sme si hlbšie uvedomovali náš spoločný cieľ, ktorým je nebo. Naši zamestnanci v máji putovali do Ríma, kde nás duchovne sprevádzal vdp. Anton Durčák. Žiaci jednotlivých ročníkov putovali do jubilejných chrámov našej diecézy: Katedrály sv. Martina v Spišskej Kapitule, Ba-

ziliky navštívenia Panny Márie na Mariánskej hore, do Svätyně Božieho milosrdenstva, do Chrámu Premenenia Pána v našom meste, do Baziliky sv. Jakuba v Levoči. Zapojili sme sa aj do diecéznych aktivít a zúčastnili sa Jubilea katolíckych škôl.

Dňa 17. mája 2025 sme spolu s farským spoločenstvom prežili **Deň rodiny**, ktorý poctil svojou účasťou aj otec biskup Mons. František Trsteninský. Žalm 149 hovorí: „Pán Boh miluje svoj ľud“ a my sme jeho lásku zakúšali v každodennom živote.

Tešia nás úspechy našich žiakov, v súťaži o najaktívnejšiu školu v športe „**Škola roka**“ sme získali 2. miesto. Naši absolventi boli úspešne prijatí na nimi vybrané školy a my sa už teraz tešíme na nových prváčikov. V školskom roku 2025/2026 otvoríme až tri prvácke triedy. Ďakujeme všetkým zamestnancom za ich obetavý prístup k práci, ďakujeme všetkým rodičom a žiakom za ich podporu a pomoc a všetkým vyprosujeme požehnaný čas oddychu.

Projektové vyučovanie siedmakov

Družstvo súťaže vo vybíjanej

DETSKÉ „ÁNO“ PRE JEŽIŠA

**„Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo!“
(Lk 18, 16)**

Krásne a požehnané chvíle sme v našej farnosti prežili počas dvoch slávnostných dní – 25. mája a 1. júna 2025, keď pristúpilo k prvému sväté-

mu prijímaniu 170 detí. Po duchovnej príprave, ktorá prebiehala počas školského roka v rámci náboženskej výchovy a katechézy, deti pristúpili k eucharistickému stolu s čistým a radosným srdcom.

Slávnostná atmosféra, spoločná modlitba, dôstojná liturgia, detský spev a povzbudivé slová kňazov vytvorili hlboký duchovný zážitok pre celé zhromaždené farské spoločenstvo.

Nech Pán požehná všetky rodiny, ktoré sa s láskou a trpezlivosťou pri-

pravovali na tento významný deň. Prvoprijímajúce deti nech naďalej rastú vo viere a láske k Ježišovi, ktorému, povedali svoje „áno“.

Beáta Palková

NOVINKY Z CIRKEVNÉHO GYMNÁZIA ŠTEFANA MIŠÍKA

JANA MARCINČINOVÁ

Foto: Archív školy

Hoci sú už prázdniny v plnom prúde a učitelia a žiaci si užívajú zaslúžené dni voľna, pri obzretí sa za uplynulými mesiacmi školského roka vidíme, že aktivít a rôznych podujatí bolo naozaj neúrekom. Posledný štvrtok bol nabitý rôznymi súťažami. Sme radi a hrdí na to, že naši študenti sa čoraz častejšie umiestňujú na vyšších úrovniach súťaží.

Napríklad naša druháčka Majka Pidíková získala krásne 3. miesto na celoslovenskom kole v recitačnej súťaži **...a Slovo bolo u Boha**, k čomu jej srdečne blahoželáme!

Náš víťazný tím v dekanátnom kole **biblickej olympiády** v zložení Terka Smižanská, Emo Kollár a Jakub Szentkereszty sa na diecéznom kole umiestnil ako štvrtý. Ďakujeme, lebo vieme, aké tesné jednobodové rozdiely to boli. :-)

Druhák Marek Malejčík je naša vychádzajúca geografická hviezda, na celoslovenskom kole **geografickej olympiády** získal titul úspešného riešiteľa!

Ani v športe nezaostávame: trenička Katka Neupauerová pre nás získala na krajskej úrovni súťaže v **plávaní dievčat** SŠ 2. a 3. miesto!

Chlapci Ján Dzurňák, Michal Schlosser a Andreas Gradžilo sa v **bedminton**e prebojovali na krajské kolo a získali výborné 4. miesto!

Prvák Martin Kokoruďa sa prebojoval až na **celoslovenské kolo rečníckej súťaže Štúrov Zvolen**, kde nazbieral cenné skúsenosti do budúcnosti.

Naša úspešná štvrtáčka Sára Mária Hollaarová získala 3. miesto na krajskom kole v recitačnej súťaži **Hviezdoslavov Kubín**, k čomu jej blahoželáme! Sára je však hlavne talentovaná speváčka, ktorá ide hudbu študovať aj ďalej a suverénne zvíťazila na talentovej speváckej sú-

Rozlúčka s našimi maturantmi

ťaži **Spiš Pop Song!** Budeme jej držať palce aj naďalej!

Naša škola ponúka nielen vzdelávanie, ale aj charakterové formovanie mladých ľudí, čomu pomáhajú aj aktivity so sociálnym rozmerom. Napríklad na konci pôstneho obdobia pred Veľkou nocou sme pre Spišskú katolícku charitu usporiadali na škole **potravinovú zbierku** pre sociálne slabé rodiny nášho mesta. Veľmi nás potešila hojná účasť a ochota našich študentov podeliť sa.

Mediálny workshop pre ZŠ Kožuchova

Kým prebiehali ústne maturitné skúšky, mladší žiaci navštívili **katedru žurnalistiky** na Katolíckej univerzite a vyskúšali si prácu s médiami, rozhlasom a televíziou. Návšteva sa uskutočnila v rámci predmetu mediálna výchova, ktorý sa na našom gymnáziu vyučuje v 2. ročníku. Práve v rámci tohto predmetu ponúkame tzv. **rovesnícke vyučovanie** pre žiakov na základných školách, kde náš tím v zložení Martin Sliva, Timo Kostelník,

Laura Pagáčiková a Renátka Drešigová prostredníctvom prezentácií a aktivít učí mladších rozlišovať nástrahy na internete a sociálnych sieťach. V máji sme takto navštívili ZŠ Kožuchova a vysvetlili dôležitosť používania kritického myslenia a zdravého sedliackeho rozumu v tomto priestore.

Veľmi aktívny je na našej škole školský parlament. Medzi inými aktivitami je veľmi obľúbený tzv. **Dress code week**, keď študenti a učitelia prichádzajú do školy v outfitoch na rôzne témy.

Na záver školského roka v júni sa už tradične koná v 2. ročníku **letný výcvikový kurz**. Tohto roku bol program veľmi zaujímavý a atraktívny: cyklotúra, pešie túry v Tatrách a Slovenskom raji, rafting na Dunajci a návšteva Aquacity.

V tomto roku sa do **programu DofE** zapojilo rekordných 17 študentov a v júni všetci absolvovali cvičnú aj dobrodružnú expedíciu, kde museli v skupinkách preukázať naozaj všetky možné zručnosti a schopnosti. V septembri bude jasné, kto získal bronzovú, striebornú a zlatú úroveň.

Ďakujeme za **Božie požehnanie** našej školy a dúfame, že na nový školský rok bude aspoň taký bohatý, ako bol ten predchádzajúci.

Mons. František Trstenský medzi birmovancami. Foto: Peter Dobrovský

Sviatosť birmovania. Foto: Peter Dobrovský

Pomazanie posväteným olejom. (Prijatie sviatostí dospelými)
Foto: Peter Dobrovský

Prvoprijímajúce deti. Foto: Peter Dobrovský

Katechumeni. Foto: Peter Dobrovský

Jubilejná púť katolíckych škôl. Foto: archív školy

Vigília zoslania Ducha Svätého. Foto: Peter Dobrovský

Ježiš v uliciach mesta Ružomberok. Foto: Peter Dobrovský

Účinkujúci na Dni rodiny.
Foto: archív školy

Lego kútik. Foto: archív školy

Mons. F. Trstenský na školskom dvore. Foto: archív školy

FARSKÁ PŮŤ DO SVĚTYNE BOŽIEHO MILOSRDENSTVA

V nedeľu 18. mája 2025 sme sa o 13.30 h stretli pred farským kostolom, aby sme sa spoločne vybrali na pešiu púť do jubilejného chrámu – Svätyně Božieho milosrdenstva, ktorú máme v našom meste.

Postupne sa k nám cestou pridávali ďalší veriaci a spolu sme sa modlili svätý ruženec. Vo svätyni sme si spoločne zaspievali pieseň "Pán zastavil sa na brehu," ktorou sme si pripomenuli aj výročie narodenia sv. Jána Pavla II., pre ktorého bola táto pieseň obľúbená.

Na začiatku sa srdečného privítania ujal páter Peter Klubert a pokračovali sme svätou omšou, ktorá nás duchovne posilnila.

Bol to krásne a príjemne strávený spoločný čas, ktorý nás spojil v modlitbe, spoločenstve i v radosť z putovania.

Mária Dirgová

Farská púť. Foto: Mária Dirgová

DOTKNITE SA MA! – ŽIVÁ KRÍŽOVÁ CESTA NA FARSKOM DVORE

V nedeľu 13. apríla 2025 o 17.00 h sme mali možnosť prežiť výnimočný duchovný zážitok. Na nádvorí nášho farského kostola sa konala **živá krížová cesta** s názvom Dotknite sa ma!, ktorá priniesla nový pohľad na známy príbeh Ježišovho umučenia.

Toto pôsobivé spracovanie pripravili **herci Divadla Teatrálnej skratky** pod režijným a scenáristickým vedením **Petra Karpinského**. Veriaci neboli len pasívnymi divákmi – **sprevádzali postavu Ježiša Krista** od zastavenia k zastaveniu, čím sa krížová cesta stala osobnou a hlboko sa dotýkala srdc prítomných.

Aj keď sme tento príbeh počuli už mnohokrát, jeho podanie v pohybe a v exteriéri pred kostolom mu dodalo nový, intenzívnejší rozmer. Emócie, slovo, ticho i pohyb sa spojili do silnej výpovede, ktorá zostane v pamäti mnohých.

V predstavení účinkovali:

B. Gábor, L. Frankovič, L. Kalafus, M. D. Hollaar, M. Hollaarová, S. M. Hollaarová, G. Hollaar, M. Koreň, M. Klešč, N. Daniel, O. Karpinský, R. Vojtas, S. M. Hollaarová, vdp. M. Jamrich. P. Pakos, M. Pakosová.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa na príprave a realizácii podieľali – tvorcom, hercom, technickému tímu aj duchovnému vedeniu. Veríme, že toto podujatie sa stalo pre mnohých nielen silným umeleckým zážitkom, ale najmä príležitosťou duchovne sa priblížiť Kristovmu utrpeniu.

Mária Hollaarová
Foto: Peter Dobrovský

V ÚSTRETY DUCHU SVÄTÉMU - SVIATOSŤ BIRMOVANIA

Pomaly, ale isto sme sa s našimi birmovancami aj tento rok priblížili ku dňu, kedy im bola vyslužená sviatosť birmovania. Celý školský rok bol piatok čo piatok popretkávaný ich prípravou skrze pravidelnú účasť na svätých omšiach, sviatosti zmierenia, či birmo-stretkami v pastoračnej miestnosti na fare a v telocvični Cirkevného gymnázia Štefana Mišíka v Spišskej Novej Vsi.

Taktiež sme sa v dňoch 7. - 9. februára 2025 s birmovancami zúčastnili na duchovnej obnove, ktorá sa uskutočnila v pastoračnom centre Savore Sigord na Sigorde. Bol to skutočne požehnaný čas. Spolu s birmovancami sme sa ponorili do hĺbky duchovných tém o dare a zmysle života, o tajomstve hriechu a Božieho milosrdenstva a nakoniec i o téme Božieho víťazstva a Ježišovej prítomnosti v Eucharistii. Bol to čas radosného povzbudenía vo viere nielen pre samotných birmovancov, ale aj pre nás, ktorí sa bir-

movancom venujeme, keďže ich úprimný záujem o tieto témy bolo naozaj vidieť a cítiť. A preto hádam ani ten pokazený autobus, ktorý nás mal v nedeľu odviezť domov, nikomu nezobral pokoj zo srdca a úsmev z tváre.

Ďalší takýto víkend sme absolvovali 9. - 11. mája 2025 v Novom Smokovci. Ešte predtým sme sa zúčastnili na Jubileu mladých pod názvom SPOLU, ktoré sa uskutočnilo 3. mája 2025 v Starej Ľubovni. Ďakujeme všetkým, ktorí sa spolupodieľali na tejto príprave akýmkoľvek spôsobom a hlavne všetkým Vám, ktorí ste našich birmovancov sprevádzali Vašimi modlitbami a obetami.

Naším tohtoročným birmovancom zo srdca želim, aby im tento milostivý čas prípravy i samotnej slávnosti birmovania skutočne otvoril dokožan ich srdcia pre prijatie Ducha Svätého a pre každú potrebnú milosť v plnení Božej vôle.

Peter Hovanec – kaplán

FARSKÁ PŮŤ DO JUBILEJNÉHO RÍMA

V dňoch 28. marca až 2. apríla 2025 sme sa zúčastnili na **farskej púti do večného mesta**, aby sme v tomto jubilejnom roku prekročili sväte brány pápežských bazilik a prijali milosti, ktoré sú spojené s jubilejnou tradíciou.

Je potrebné uznať, že to bola skutočná púť, keďže vydržať cestovať v autobuse 21 hodín neprináša len akési dobrodružné čaro, ale aj cvičenie našej trpezlivosti a prinášanie tak veľmi potrebnej obety. Po rannom príchode do Ríma sme zamierili rovno k Bazilike sv. Petra, kde nám odovzdali jubilejný kríž, s ktorým sme sa ako skupina zapojili medzi pútnikov celého sveta prechádzajúcich svätou bránou. Toto „miniputovanie“ s jubilejným krížom od námestia Piazza Pia ulicou Via della Conciliazione ku svätej bráne bolo veľmi krásne a miestami naozaj dojímavé. Tajomstvo putovania za

Kristovým krížom, tajomstvo putovania k svätej bráne chrámu – putovanie do domu Otca, bolo pre každého z nás hlbokým duchovným zážitkom. Takto sme počas troch dní prešli všetkými štyrmi bránami a navštívili aj zopár turistických atrakcií, zažili tiež atmosféru talianskej metropoly i pozdvihnutie ducha skrze sakrálne a historicko-kultúrne dedičstvo, ktoré sa v Ríme ukrýva na každom kroku.

Túžime vzdať veľkú vďaku Pánovi za možnosť putovať do Ríma a priniesť si odtiaľ vo svojich srdciach toľko krásnych zážitkov a more milostí. Veľká vďaka patrí aj našej farničke pani Marte Potočnikovej, ktorá sa sama podujala k organizácii tejto púte a vybavila všetko, čo bolo potrebné. Ďakujeme!

Peter Hovanec – kaplán

DIECÉZNY EUCHARISTICKÝ KONGRES

Jednou z aktivít Jubilejného roka 2025 v našej spišskej diecéze bol aj Diecézny eucharistický kongres, ktorý sa konal v dňoch 22. - 24. mája 2025 v Ružomberku.

Jeho cieľom bolo prehĺbiť úctu k Eucharistii a obnoviť tradíciu eucharistických kongresov v našej diecéze. Počas troch dní bol pripravený program pre všetky vekové skupiny. V sobotu boli otvorené workshopové miestnosti, v ktorých bola téma Eucharistie predstavená odborne, umelecky, kreatívne, no rovnako ste mohli jednoducho spočinúť v tichej adorácii a modlitbe.

Vyvrcholením bola slávnostná sv. omša, ktorú celebrou otec biskup Mons. František Trstenský, ktorý nás vyzval k láske a túžbe po Kristovi, aby sme cítili v sebe hlad a smäd po Eucharistii a aby nám nezoviedla prítomnosť Krista. Po svätej omši nasledovala eucharistická procesia ulicami mesta a záver patrilo koncertu Simy Magušinovej.

Bolo zaujímavé kráčať v procesii s niekoľkotisícovým davom za jediným cieľom, ktorým bol Eucharistický Kristus. Kiežby tento vonkajší znak sa prerodil do nášho života, kráčať vždy vpred, nezastať a hľadiť na CIEL.

Monika Dobrovská
Foto: Peter Dobrovský

Eucharistický kongres v Ružomberku.

DEŇ RODINY

Dňa 17. mája 2025 sa konal Deň rodiny, ktorý sme v tomto roku prepojili s prežívaním udalostí v Cirkvi. Odkazom na Jubilejný rok bola téma Dňa rodiny, a to „Pútnici nádeje aj v našej rodine.“ Program sme zahájili sv. omšou vo farskom kostole, ktorú celebrou o. biskup František Trstenský. Vo svojom príhovore nás povzbudil, aby sme boli oázami, ktoré budú pre tento svet zdrojom Božej lásky. Po sv. omši pokračoval program v areáli Spojenej školy, Markušovská cesta 8, Sp. Nová Ves. Počas programu sme si krátkou scénkou pripomenuli vzor detí a mládeže - bl. Carla Acutisa, ktorý bude onedlho svätorečený. Najskôr sa kultúrno-duchovným pásmom predstavili žiaci školy, potom boli pre všetkých pripravené rôzne súťaže a občerstvenie. Tešíme sa, že nám Pán aj v tomto roku doprial prežiť krásny deň v kruhu našej farskej a školskej rodiny.

Tatiana Grznárová - sr. Chiara

CIRKEV AKO SPOLOČENSTVO SPOLOČENSTIEV A KRITÉRIÁ CIRKEVNOSTI

DANIEL LYSÝ

Foto: pexels.com

„Večnosť, to sú vzťahy,“ raz povedal český kardinál Tomáš Špidlík. A Cirkev ich potrebuje. Vo svete i v diecézach na Slovensku sa teší čoraz väčšiemu počtu spoločenstiev a stretnutí laikov, a to je veľmi dobré.

„Nie je dobré byť človeku samému,“ čítame na úvodných stranách Biblie a tento základný princíp je zakorenený hlboko v každom jednom z nás. Každý človek túži po rodine, spoločenstve, ktoré ho prijíma, chráni a miluje. Človek jednoducho túži po stretnutí a vzťahoch.

Cirkev ako spoločenstvo spoločenstiev, je model, akým žije od počiatku. Či už spomenieme obraz viniča a ratolestí z evanjelia (Jn 15, 1 – 9) alebo obraz ľudského tela s jeho údmi podľa sv. Pavla (1 Kor 12, 12 – 27), chce sa týmito obrazmi vyjadriť princíp zachovávaní jednoty naprieč celým spektrom rozmanitosti a pestrosti Cirkvi.

No aj napriek tomu, že sa Cirkev počas celých svojich dejín štrukturovala do menších či väčších foriem (prepoštvá, diecézy, farnosti, farské spoločenstvá a komunity...), ideu spoločenstva sa nie vždy podarilo zachovať. Anonymita a vzájomná „cudzosť“ veriacich je aj dnes problémom, s ktorým všetci zápasíme a je typickým javom pre združovanie veľkého počtu ľudí.

Okrem toho tiež vyvstávajú otázky ako napr. na čo sú a čo dobré prinesú takéto spoločenstvá Cirkvi? Naozaj v nej majú svoje miesto? Čo ak takéto združovania laikov znamenajú pre Cirkev viac riziko než nejaký prínos? Ako zabezpečiť dobrú formáciu a usmerenie týchto spoločenstiev?

Tieto otázky sú oprávnené a skúsme sa na ne pozrieť trochu zblízka.

Živé spoločenstvá – srdce Cirkvi, kde sa viera stáva vzťahom

Vo farnostiach existujú (alebo by mali existovať) rôzne typy stretnutí a spoločenstiev lai-

kov. Môžu sa líšiť v charaktere, vlastnostiach, formách i konkrétnych zámeroch. Ich najdôležitejšou vlastnosťou, teda tým, čo by pre ne malo byť prirodzené, je bratstvo a rodinný duch. Sv. pápež Ján Pavol II. vo svojej exhortácii o laikoch v Cirkvi (Christi-fideles laici - Chl) píše: „**Farnosť nepozostáva v prvom rade z nejakej štruktúry, z nejakého územia, alebo z nejakej budovy, ale ona je skôr Božou rodinou, spoločenstvom bratov preniknutých jedným Duchom, ona je domom farskej rodiny, bratským a pohostinným, je spoločenstvom veriacich**“ (Chl 26). Podobný zaujímavý pohľad na hnutia a spoločenstvá v Cirkvi mal aj pápež Benedikt XVI., keď ešte ako prefekt Kongregácie pre náuku viery počas jedného seminára v Ríme povedal: „*Hnutia...môžu pomôcť vybudovať vo veľkej Cirkvi, ktorá by mohla vyuzerať iba ako obrovská medzinárodná organizácia, dom, kde je atmosféra vlastná Božej rodine.[1]...môžu byť veľkou pomocou vďaka ich misijnému nadšeniu. Sú malé, ale vedia, že majú menia svet. Tieto skupiny, ktoré majú misijný elán, aj keď sú malým počtom, môžu nás všetkých povzbudiť, aby sme boli vo svete kvasom evanjeliového života.*“ [2]

Môžeme teda povedať, že **zmyslom existencie spoločenstiev v Cirkvi je rozvíjanie identity Božej rodiny** a zároveň vernosť evanjeliómu poslaniu získavaniu členov do tejto rodiny ohlasovaním evanjelia. A byť rodinou znamená prekonávať obmedzenia a hranice formalizmu, ktoré bránia autentickejšiemu kresťanskému spoločenstvu.

Pápež Ján Pavol II. ďalej píše o dôležitej povinnosti miestnych duchovných autorít: „*Aby sa všetky tieto farnosti stali živými kresťanskými spoločenstvami, musia sa dotyčné miestne autority starať o to, aby ...rástli malé bazové spoločenstvá, nazvané aj živé spoločenstvá, v ktorých veriaci vzájomne môžu hlásať Božie Slovo a môžu byť činnými v službe a v láske. Tieto spoločenstvá sú v spoločenstve so svojimi pastiermi opravdivými skonkrétneniami cirkev-*

ného communia a centrami evanjelizácie.“ (Chl 26)

Na základe týchto slov môžeme zhrnúť, že laické spoločenstvá veriacich vždy mali a majú v Cirkvi oporu, pretože tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. Sú v nej vítané s veľkou radosťou a očakávaním. Pápež Benedikt XVI. ich v jednom rozhovore ešte ako kardinál Jozef Ratzinger a zároveň prefekt Kongregácie pre náuku viery označil za nádej pre Cirkev uprostred krízy:

„**Znakom nádeje** v celej Cirkvi a najmä v prostredí cirkevnej krízy západného sveta je **rozkvet nových hnutí**, ktoré nik nenaplánoval a ku ktorým nik nevyužíval. **Vzišli jednoducho z unútornej vitality viery**. V nich sa naznačuje – pravda celkom tíško – akoby zornička Turíc v Cirkvi... Je isté, že tieto hnutia **prinášajú so sebou aj niektoré problémy** a skrývajú v sebe v menšej alebo väčšej miere rôzne nebezpečenstvá, **ale takto je to pri všetkom, čo je živé**.

Žijú jednoducho plnú, nerozdelenú katolícku vieru. Radosť z viery, ktorá ich naplňuje, má v sebe čosi „chytľavé“. **Žasnem nad tým, že Svätý Duch sa opäť ukazuje silnejší ako naše plánovanie, a že sa uplatňuje celkom iným spôsobom, než sme si to predstavovali**. Úloha cirkevných predstavených a teológov je nechať tomuto novému otvorené dvere a pripraviť preň priestor.“[3]

Vznik nových hnutí a spoločenstiev je charakteristický zvlášť pre 20. storočie a niektorými (napr. moderátor II. vatikánskeho koncilu kardinál Léon Suenens) označované aj ako storočie Ducha Svätého, a to napriec všetkými kresťanskými cirkvami a denomináciami.

„DNA“ každého cirkevného spoločenstva

Kvôli rizikám, ktoré naznačil aj kardinál Ratzinger, pápež Ján Pavol II. v roku 1988 vo svojej exhortácii o povolani a poslaní laikov v Cirkvi s názvom *Christifideles laici* zdôraznil a zviditeľnil tzv. kritériá cirkevnosti, ktoré predstavujú akúsi „ústavu“ pre fungovanie a zdravý vývoj hnutí.[4] **Tvorí ich päť podmienok**, základných predpokladov pre každé katolícke spoločenstvo, ktorého pravovernosť a autenticita sa odvodzuje práve od nich. Často sa na tieto kritériá zabúda a práve kvô-

li tomu niekedy dochádza pri spolupráci s hnutiami (alebo spoločenstvami vo farnostiach) k napätiam s oficiálnymi predstaviteľmi Cirkvi. Poďme sa pozrieť na tieto kritériá podrobnejšie:

1. Primát každého jedného kresťana

k svätosti – toto povolanie je prioritou pre každého kresťana a zároveň jeho poslaním. Kresťanstvo a svätosť nie je možné od seba oddeliť, preto sa nemôže za kresťana považovať ten, kto sa neusiluje byť svätý. Čo ale znamená svätosť? Pápež František na to odpovedá veľmi jednoducho: „*Svätosť nie je nič iné, ako naplno žitá láska*.“[5] A jej veľkosť sa posudzuje podľa „*výšky, ktorú Kristus dosahuje v nás, a podľa toho ako – napomáhaní silou Ducha Svätého – modelujeme celý náš život podľa jeho života*.“[6] Kritérium povolania k svätosti je teda prvým povolaním každého spoločenstva či hnutia.

2. Zodpovednosť za vyznávanie katolíckej viery

– každé zoskupenie laikov musí byť miestom hlásania a odovzdávania viery ako aj výchovy vo viere, ktorá má úplnosť obsahu viery.[7] Toto pravidlo je nevyhnutne spojené s poznávaním katolíckeho učenia, právd a poslušnosťou Učiteľskému úradu Cirkvi. Každé spoločenstvo je pozvané k rastu a učení sa v pravdách viery. Ak niekedy vyvstanú otázky či pochybnosti pri interpretácii učenia Cirkvi v nejakom spoločenstve, je potrebné, aby sa dané spoločenstvo obrátilo na autoritu Cirkvi, vyžiadalo na dané otázky odpoveď a podriadilo svoje názory rozhodnutiu tejto autority.

3. Svedectvo hlbokého a presvedčeného communia v synovskom vzťahu voči Svätému Otcovi a (voči) biskupovi, viditeľnom princípe a základe jednoty

– vyžaduje sa tu prijímanie učiteľského úradu a smerníc. Preto výroky podobného typu „verím v Boha, ale neverím v Cirkev“ sú v rozpore s týmto kritériom. Túžba po jednote s celou Cirkvou na čele s pápežom je zárukou pravovernosti. „*Láska k jednote je významným prítomnosťou Ducha Svätého*“, hovorieval sv. Augustín, preto túžba po zachovaní jednoty je silnou zárukou pravovernosti.[8]

4. Zosúladenie s apoštolským zameraním Cirkvi, čiže „evanjelizácia“

– „*Úloha ohlasovať evanjelium je milosť a vlastné povolanie Cirkvi a vyjadruje jej pravú povahu. Cirkev je tu pre hlásanie evanjelia*...“[9] **Nie je možné, aby sa spoločenstvá a hnutia nepodieľali** na evanjelizácii. Či už je to formou modlitieb, služby, obety, hlásaním slova, všetci pokrstení sme povinní ohlasovať evanjelium svedectvom života.

5. Angažovaná prítomnosť v ľudskej spoločnosti

– ako kresťania si nesmieme zakrývať tvár pred tým, čo sa deje vo svete. Ján Pavol II. vyhlásil, že „*nikomu nie je dovolené ostať nečinným*“, pretože „*odtiahnuť sa od zodpovednosti bolo vždy pomýlené*“.[10] Pasivita a vyhýbanie sa daniu vo svete z nikoho neurobí lepšieho ani svätejšieho človeka. Práve naopak. Sme povolaní, aby sme boli vo svete, nie aby sme boli zo sveta. Aby sme aktívne vstupovali do všetkých možných oblastí spoločnosti, a tak prinášali Božie kráľovstvo medzi ľuďmi.

Na záver môžeme teda zhrnúť, že Cirkev je prioritným miestom pre život spoločenstiev. Miestom, kde sa ľudia stretávajú, zdieľajú vieru a budujú vzťahy. Spoločenstvá vo farnostiach nie sú iba „niečo navyše“, ale predstavujú dôležité jadro života Cirkvi. Pomáhajú veriacim rásť vo viere, prežívať lásku k Bohu a k ľuďom a ohlasovať evanjelium. A aby boli naozaj prínosom, potrebujú sa nechať formovať a zapájať sa do života miestnej Cirkvi. Ak sú vedené správne, **stávajú sa silným znakom nádeje – miestom, kde Duch Svätý oživuje Cirkev i dnešný svet**.

Zdroje:

[1] Kard. Ratzinger, J.:

Cirkevné hnutia v pastoračnej starostlivosti biskupov. s. 191

[2] Tamže, s. 204, 205

[3] Messori, V.: *Rozhovory o viere*. in: *Samizdat Radosť a nádej*, 1982, s. 97

[4] Porov. *Christifideles laici*, s. 30.

[5] *Gaudete et exsultate*, s. 21.

[6] Tamže, s. 21.

[7] Porov. *Christifideles laici*, s. 30.

[8] Cantalamessa, R.:

Zpěv Ducha, s. 133

[9] *Evangelium nuntiandi*, s. 36

[10] *Christifideles laici*, s. 3.

NAJZROZUMITELNEJŠÍ JAZYK JE JAZYK LÁSKY

MONIKA DOBROVSKÁ

Foto: pixabay.com

Počas leta a dovoleniak cestujeme na výlety do zahraničia a častokrát sa nám stáva, hlavne tým skôr narodeným, že neovládame reč, ktorou sa v danej lokalite rozpráva. Chcete niečo povedať, no nikto vám nerozumie.

V rovnakej situácii sa nachádzame aj my, rodičia, počas výchovy svojich detí. Pokiaľ sú malé a ešte nerozprávajú, my sme tí, ktorí nerozumíme plaču a krik, reči nášho bábätka. Neskôr ho naučíme hovoriť a chvíľu sa zdá, že je všetko v poriadku a komunikácia plynie obojsmerne. Potom nasleduje búrlivé obdobie, v ktorom sme ako na hojdačke a každý „chvíľku ťahá píľku“.

Každý má svoju pravdu a prispôbiť sa a porozumieť si navzájom je niekedy veľmi ťažké. Chce to snahu na oboch stranách. Na strane toho, kto hovorí, i toho, kto počúva.

Ježiš nás učí zrozumiteľným jazykom, nerozpráva nám veľa do nášho života. On je ten, kto koná a potom trpezlivo čaká a počúva. Keď Mu dôverujeme, snažíme sa viac počúvať Jeho slová.

Rovnako je to s našimi deťmi. Aj oni budú rozprávať zrozumiteľným jazykom, ak si na ne nájdeme čas, ak budú cítiť, že sú milované a pochopené. **Naučme sa ich počúvať a naučme ich počúvať.** Počúvať Boží hlas, počúvať iných a ich vnútorný hlas. Len tak si budeme všetci navzájom rozumieť, lebo jazyk lásky je taký, ktorému porozumie každý.

PIER GIORGIO FRASSATI

SPRACOVAL PETER MARHEFKA

Foto: archív autora

Pier Giorgio (Peter Juraj) Frassati sa narodil 6. apríla 1901 vo veľmi bohatej buržoáznej rodine. Jeho otec Alfréd Frassati bol známym žurnalistom a matka Adelaide Ametisová maliarkou. Jeho mladosť bola pokojná a radostná; rodina sa hneď o rok rozrástla aj o jeho sestru Lucianu.

Do kresťanskej spirituality ho zasvätil salezián don Cojazzi. Ako vysokoškolač sa najviac zblížil s dominikánom pátrom Filipom Robottim. V rokoch 1917 - 1918 navštevoval jezuitské lýceum. Počas štúdií začal navštevovať Diela sv. Vincenta, ktorým venoval voľný čas a takto sa dostal do hlbšieho kontaktu s chudobou a biedou. Začlenil sa do viacerých katolíckych kongregácií a organizácií, častejšie pristupoval k Eucharistii, čím rástla jeho náklonnosť k Bohu. Začal navštevovať aj Mariánsku kongregáciu, kde sa rozvíjala aj jeho úcta k Panne Márii. Jeho najobľúbenejším duchovným čítaním boli listy sv. Pavla a diela sv. Augustína.

Vedomý si nutnosti, ktorá je predovšetkým požadovaná od kresťanov – teda nutnosti aktívnej prípravy k službe spoločnosti, napísal pri

príležitosti pochodu ponad Rím roku 1922 tieto slová: „*v tejto ťažkej chvíli prostredníctvom našej vlasti, my katolíci a špeciálne, my študenti, máme pred sebou veľkú povinnosť: formáciu nás samých; nás, ktorí sme milosťou Božou katolíci. Nemôžeme premárniť najkrajšie roky nášho života, ako to bohužiaľ robí mnoho mladých, ktorí sa zaoberajú pôžitkom dober, ktoré neprinášajú dobro, ale ako ovocie nesú so sebou nemoralnosť našej modernej spoločnosti. My sa musíme povzbudzovať k tomu, aby sme boli stále pripravení vytrvať v zápasoch, ktorým sa určite nevyhneme.*“

Po maturite sa zapísal na Vysokú školu technickú v Turíne a v rámci priemyselného inžinierstva sa chcel venovať banskému sektoru. K štúdiu pristupoval ako k nutnosti a zároveň užitočnosti na prípravu k vykonávaniu profesionálnej práce. Počas štúdií v roku 1923 stretol Lauru Idalgovú, ktorá sa mu zapáčila, no priateľstvo medzi týmito dvomi ľuďmi z rozličných spoločenských tried nebolo radostne prijaté v jeho rodine. Pier Giorgio tak trpel aj kvôli láske.

So svojimi najbližšími priateľmi založil „spoločnosť“, kde mladí ľudia boli navzájom pozorní k svojmu vnútornému životu a taktiež k pomoci chudobným, biednym, utláčaným a emigrantom. Dozrievala v ňom myšlienka ako byť profesionálne k dispozícii bližným a takto slúžiť núdzným veľmi diskrétnym a zároveň konkrétnym spôsobom. Roku 1925 sa medzi jeho rodičmi začali výrazné spory; práve v čase jeho promócií, a tak prijal ponuku a začal spolupracovať s denníkom „La Stampa“, z túžby stať blízko pri otcovi, ktorý sa rozhodoval opustiť manželku.

Roku 1925 u neho náhle a vo veľkom rozsahu prepukla choroba (obrنا). Vtedajšia medicína nedovoľovala vykonať komplexnejšiu a kvalitnejšiu liečbu.

Pier Giorgio zomrel 4. júla 1925 ako 24-ročný. Bol priateľom všetkých. V každej činnosti a aktivite svojho krátkeho života prejavoval bezhraničnú dôveru v Boha a Jeho Prozreteľnosť. Životné skúšky zvládal úspešne a s odhodlaním, no zároveň veľmi vyrovnané, pokorne a radostne. V spomienkach priateľov je výrazne spomenutá jeho pokojnosť a vyrovnanosť duše ako aj dôvera v plány Božej Prozreteľnosti.

Pier Giorgio mal veľmi rád hory a blízkosť prírody. Veľmi známou sa stala jedna fotografia, ktorá ho zobrazuje pri výstupe na horu, na ktorú jeho priateľ napísal slová: „Smerom k výšinám“ - motto, ktoré zhrňa jeho chápanie celého ľudského a duchovného života.

Blahorečený bol 20. mája 1990.

Zdroj: <https://www.zivotopisysvatych.sk/pier-giorgio-frassati>

DOMOV DÔCHODCOV

MÁRIA DIRGOVÁ ST. - úseková sestra Domova dôchodcov v Spišskej Novej Vsi

Staroba je obdobím bilancovania života, oddychu po rokoch práce, ale často aj obdobím chorôb, osamelosti a odkázanosti na pomoc druhých. Mnohí seniori by si v tomto období želali byť v blízkosti svojich detí alebo rodiny, no nie vždy je to možné – najmä ak deti žijú v zahraničí, či majú vlastné povinnosti. Preto mnohí starší ľudia nachádzajú **domov v zariadeniach**, kde sa im personál všestranne venuje – napĺňa ich biologické, psychologické, sociálne i duchovné potreby.

Často si myslíme, že Domov dôchodcov je určený pre opustených ľudí bez rodiny. Realita je však iná – nejde len o skupinu aktívnych seniorov, ktorí si chodia po parku alebo na nákup. Takých je v zariadení málopočetne. Väčšina obyvateľov sú dnes **ľudia odkázaní na pomoc** – používajú chodítka, barly, invalidný vozík a mnohí sú natrvalo pripútaní na lôžko. Približne tretinu klientov tvoria práve takíto ležiaci, ktorí potrebujú pomoc pri každej bežnej činnosti. Okrem bežnej starostlivosti však naj-

viac potrebujú láskavé slovo, úsmev či pohladenie.

Personál je pre týchto ľudí nielen **oporou** pri starostlivosti, ale často aj istotou v každodenných chvíľach. Trávia s nimi väčšinu dňa, poznajú ich radosti aj starosti, tešia sa s nimi z telefonátov a návštev rodiny. Seniori radi spomínajú na svoju mladosť, detstvo, zdieľajú príbehy zo školy a zo zamestnania a s nadšením ukazujú fotografie svojich detí a vnúčat.

V domovoch sa pravidelne konajú aj **kultúrne a spoločenské podujatia**. Nie všetci sa ich zúčastňujú, no pre mobilných klientov fungujú denné kluby, kde sa hrajú spoločenské hry, vedú rozhovory, popíja káva a vznikajú nové priateľstvá. Šikovné ruky žien vyrábajú dekorácie, iní si zahrajú biliard alebo šach, či len tak posedávajú pri čaji. Veriaci majú k dispozícii kaplnku, v ktorej sa konajú sväté omše, modlitbové stretnutia, duchovný program. Ležiaci klienti trávia čas pred televíziou alebo ich personál podľa možnosti posadí do vozíka či kresla.

Personál má počas dňa **veľa práce** – od ranných hygienických úkonov, kŕmenia, podávania liekov, až po kúpanie, prezliekanie postelí a ošetrovanie rán. Práca sestry a ošetrovateľa trvá často dvanásť hodín denne, je náročná a vyčerpávajúca. Vyžaduje si nielen odbornosť, ale aj trpezlivosť, ochotu a lásku k starým ľuďom. Ten, kto nemá v sebe lásku, nemôže ju ani rozdávať.

Preto je veľmi dôležitá aj **spolupráca a podpora rodiny**. Nielen pri sprevádzaní na vyšetrenia, ale najmä v podobe pravidelných návštev, rozhovorov a záujmu o blízkeho.

Vážme si starých ľudí, prijímajme ich skúsenosti a múdrosť. Navštevujme ich, povedzme im, ako ich máme radi a užívajme si spoločné chvíle. Príde deň, keď už to nebude možné. Niekedy stačí iba úsmev, pohladenie a náš čas. Aj mlčanie alebo obyčajné posedenie pri posteli znamená pre nich veľmi veľa. Neotálajme s návštevou, zabudnime na staré krivdy. Odpušťme – sebe aj im. Odpustenie oslobodzuje.

pokračovanie zo str. 9

hynuli. Udialo sa tak na základe udania Šaňovi Machovi s cieľom zisku ich majetku. Koncom mája 1942 sa uskuotočnil spomínaný rodinný transport zo Spišskej Novej Vsi. Väčšina obyvateľov sa k deportáciám chovala ľahostajne, mlčky sledovala čo sa deje. Najviac sa angažovali predstavitelia Deutsche Partei a Hlinkova garda. Za každého vyvezeného Žida vtedajší štát zaplatil Nemecku 500 ríšskych mariek. V októbri 1942 sa transporty zastavili, ale Židia, ktorí ostali, sa naďalej cítili v ohrození. Dopomáhala tomu propaganda slovenského štátu. V septembri 1944 potom začala druhá etapa deportácií v réžii samotných Nemcov. Poznáme však aj rodiny a jednotlivcov, ktorí s ohrozením vlastnej rodiny poskytlí pomocnú ruku židovským susedom. Ako príklad môžem uviesť Karola Majerníka, ktorý tajne odviezol Tibora Gellerta do úkrytu v Slovenskom raji, Štefana Franka z Hrabušíc, ktorý vystaval bunker a zachránil rodinu Wälderovcov i Goldbergerovcov, či manželov Pavlikovcov z Danišoviec, ktorí poskytlí útočisko rodine Ludovíta Keletiho. Pani Štefánia Pellerová zo Spišskej Novej Vsi, ktorá bola vdova a sama mala štyri deti, poskytla v roku 1944 ochranu dvom dievčatkám Deniske a Vierke, ktorým mamičku Martu Rosenthalovú zastrelilo gestapo na letisku a otca odviekli do koncentračného tábora.

Zachovali sa v meste nejaké viditeľné stopy po židovskej komunite – okrem cintorína? Domy, podniky, synagóga, pamätníky?

Žiaľ, veľa toho neostalo. Synagógu 1. mája 1941 podpálila nemecká mládež, príslušníci Hitlerjugend z Ríše s domácimi Nemcami. Po druhej svetovej vojne bola zničená budova rozobratá na stavebný materiál a zbúraná. Židovská ľudová škola bola prestavaná. Pripomína ju iba zachovaná vstupná brána. Rituálne kúpele mikve boli zbúrané. Väčšina židovských domov na námestí bola počas socializmu asanovaná, malá časť prestavaná. Priam zázrakom sa zachovala Tóra (Päť kníh Mojžišových), ktorá sa dnes využíva v komunite The Ark Synagogue v Northwoode na predmestí Londýna.

Dlhé roky ste boli učiteľkou dejepisu na gymnáziu. Ako sa dnes učí o týchto dejinách na školách a v spoločnosti?

Myslím si, že téme sa v súčasnosti v školách venuje pozornosť. Sú učiteľia, ako napríklad Mgr. Vladimír Andraš zo Svitú, ktorý zapája svojich žiakov do pátrania a spisuje príbehy spod Tatier. Častejšie sú aj návštevy pamätných miest či besedy. Preživších je však čoraz menej. Našťastie sa podarilo zachytiť dostatok výpovedí, natočiť zaujímavé filmy. Cez príbehy konkrétnych ľudí z vlastného mesta je možné najlepšie priblížiť roky druhej svetovej vojny a vyvarovať sa, aby sa už nič podobné nezopakovalo. Svoju úlohu priblíženia histórie plní aj výstava o Anne Frankovej.

SMUTNÉ JE NAJMÄ TO, ŽE V ZÁUJME NÁBOŽENSKO-RASISTICKEJ IDEOLÓGIE MUSELI ZAHYŇŮ AJ BEZBRANNÉ A NEVINNÉ DETI.

Ako vnímate význam spomienkových projektov ako je obnova cintorína či pamätné tabule? Čo tým chceme odkázať dnešným generáciám?

OZ PRO MEMORY vzniklo v roku 2020 s cieľom ochrany kultúrnych, historických a duchovných hodnôt. Židovský cintorín je poslednou pamiatkou po židovskej komunite v našom meste. Je miestom odpočinku ľudí, ktorí tu prežili istý čas svojho pozemského života. My, kresťania, sa o svoje hroby staráme a spomíname na našich zomrelých, ktorí odišli do večnosti. O mnohé židovské hroby a cintoríny sa však nemá kto postarať. Tam vidíme svoju „službu“ aj záchranu židovského kultúrneho dedičstva. Naša snaha bola deklarovaná zaradením cintorína do Slovenskej cesty židovského kultúrneho dedičstva. Pamätať, spomínať a nezabudnúť na to, čo bolo v minulosti, je hlavnou náplňou podujatia „Nezabudnutí susedia“, ktoré spoluorganizujeme 9. septembra s cieľom pripomenutia obetí ale aj záchrancov z radov kresťanov. Pálenie 333 sviečok koncom októbra na

židovskom cintoríne je zase spomienkou na detské obeť holokaustu. Mosadzné kocky osadené po celej Európe pred domami, kde žili židovské rodiny, nájdete už aj u nás na námestí. Pripomínajú rodinu Rosenthalovcov a Zinnerovcov. Synagógu pripomína zase pamätná tabuľa na Školskej ulici, ktorú odhalilo mesto spolu so slovenským veľvyslanectvom a židovskou komunitou v Londýne.

Čo by ste odkázali čitateľom Farskej rodiny, pokiaľ ide o kresťanský postoj k židovskej minulosti nášho mesta? Prečo by nás to malo zaujímať aj ako veriacich?

Viete, je známe, že dôležité medziny preverujú charaktery ľudí. Holokaust patrí medzi fenomény 20. storočia. Je temnou stránkou našej histórie a nesmie sa nikdy zopakovať. Židia, ktorí boli sto rokov neoddeliteľnou súčasťou nášho mesta, tvorili hospodárske, spoločenské i kultúrne hodnoty, židovskí lekári a lekárnici, ktorí sa starali o zdravie našich obyvateľov, či advokáti, ktorí pomáhali s právnymi vecami ľuďom bez rozdielu náboženstva, sa z nášho prostredia „vytratili“ a to tým najdrastickejším spôsobom: vystávaním a smrťou v plynových komorách nacistických koncentračných táborov. Smutné je najmä to, že v záujme nábožensko-rasistickej ideológie museli zahynúť aj bezbranné a nevinné deti. Stretla som sa s prípadmi, že z celej rodiny prežil iba jeden človek alebo dokonca nikto. Prežila len malá časť spišskonovoveských Židov. Niektorí ostali žiť po vojne v našom meste, časom sa odsťahovali do veľkých miest. Väčšina sa vystahovala do zahraničia. Ak sa vracajú ich potomkovia do nášho mesta, tak nie preto, aby nám vyčítali, ale preto, že vyhrávajú boj „srdca a rozumu“. Srdce im káže hľadať svoje korene. To by sme mali pamätať. Pretože sv. Ján Pavol II. povedal: „Židia sú naši starší bratia.“ Treba hľadať to, čo nás spája a nie to, čo nás rozdeľuje. Hlavne prekonávať predsudky.

Ďakujem za rozhovor a prajeme veľa úspechov v bádaní a odhaľovaní pravdy o našich židovských spoluobčanoch.

BLAHOSLAVENÝ CARLO ACUTIS

SPRACOVAL PETER MARHEFKA

Carlo Acutis sa narodil 3. mája 1991 v Londýne rodičom Andreovi Acutisovi a Antonii Salzano. Jeho rodičia sa z Londýna krátko po narodení Carla presťahovali do Milána. Školské roky prežil v Miláne pod vedením jezuitov v Inštitúte Leva XIII. Za vzor mu slúžili sv. František z Assisi, sv. František a Hyacinta, sv. Dominik Savio, sv. Alojz Gonzaga, sv. Tarcízus a sv. Bernadeta Soubirousová.

Carlo bol obyčajný chalan – taký, ako všetci okolo neho. Študoval na lýceu Leva XIII. v Miláne, spravovaného jezuitmi. Bol tak zanieteny pre informatiku, že jeho priatelia, ba dokonca i dospelí inžinieri, ho považovali za génia. V úžase a nechápavo pozerali na to, ako rozumie tajomstvám, ktoré mali byť odhalené len tým, čo študovali informatiku. Jeho záujmovou oblasťou nebolo len programovanie, ale aj strih filmu, tvorba web stránok, správa rôznych malých novinových webov, dobrovoľná pomoc núdzným či aktivity s deťmi alebo staršími.

Naplnilo sa v ňom prejavovala Božia milosť. Modlieval sa ruženec a denne chodil na svätú omšu, prinášal obety. On, syn zámožnej dcéry, sa staral o tých, ktorí ostali bez strechy nad hlavou a núdznych, ktorých stretával na svojich cestách. Často chodieval adoraovať Krista v Oltárnej

sviatosti. Svedkom jeho vzťahu k Eucharistii je aj živé svedectvo – výstava eucharistických zázrakov, ktorú pripravil a sprístupnil sa stretla s úspechom doma i v zahraničí.

Odkedy vo svojich siedmich rokoch prvýkrát prijal Krista, nevynechal svätú omšu. Moderný život a Carlova aktuálnosť sa dokonale spojili s jeho hlbokým eucharistickým životom a mariánskou úctou. Isto i to z neho robilo špeciálneho a všetkými obľúbeného mladého muža. „Zvesť o jeho svätosti sa tajomným spôsobom rýchlo rozšírila do celého sveta,“ vyjadril sa Mons. Ennio Apeciti, zodpovedný za Úrad pre kauzy svätých Milánskej arcidiecézy. „V jeho živote sa udialo niečo veľké, pred čím sa sám skláňam.“

Carlo hovorieval, že naším kompasom má byť Božie slovo, ku ktorému sa máme neustále vracaať. Ale na to, aby sme dosiahli tak vysokú métu, akou je nebo, potrebujeme aj špeciálne prostriedky – sviatosti a modlitbu. Carlo spravil Eucharistiu centrom svojho života. Nazýval ju „diaľnicou do neba“. Tento mladík sám bol tajomstvom Milánskej diecézy.

Ešte pred smrťou obetoval svoje utrpenie za pápeža a celú Cirkev. Krátky života Carla ukončila leukémia v nemocnici San Gerardo v Monze 12. októbra 2006. Už krátko po jeho

smrti sa začali ozývať hlasy za jeho blahorečenie a dňa 13. mája 2013 sa začal proces jeho blahorečenia, čím získal titul služobník Boží. Mnohí si ho zapamätali tým, že dokumentoval eucharistické zázraky z celého sveta a publikoval ich na webovej stránke, ktorú sám vytvoril v mesiacoch pred smrťou.

Carlo Acutis je považovaný za patróna mládeže a programátorov a často je označovaný za „Božieho influencera“ či „patróna internetu“. Na vlastné želanie bol pochovaný v Assisi, v meste svätého Františka. Je uložený v kostole Santa Maria Maggiore blízko Baziliky svätej Kláry. Jeho liturgická spomienka sa slávi 12. októbra.

„Našou metou nemá byť koniec, ale večnosť. Večnosť je naša vlasť. Už od počiatku sme v nebi očakávaní. Všetci sa rodia ako originály, ale mnohí zomierajú ako fotokópie,“ hovorí Carlo Acutis.

Zdroj: <https://www.zivotopisysvatych.sk/carlo-acutis-laik/>

RÍMSKOKATOLÍCKY FARSKÝ ÚRAD

Rímskokatolícky farský úrad
Letná 60

052 01 Spišská Nová Ves

IČO: 31950141

DIČ: 2020719932

IČ DPH: SK2020719932

Bankové spojenie: Všeobecná úverová
banka, a.s., Bratislava, pobočka Spišská
Nová Ves

IBAN: SK85 0200 0000 0031 5955 2257

BIC: SUBASKBX

Kancelária: 0908 033 987

Nonstop mobil: 0908 033 987

E-mail: kancelaria@farnostsnv.sk

Web: www.farnostsnv.sk

Facebook: Farnosť Spišská Nová Ves

Youtube kanál: RKC farnosť SNV

Všetky aktuálne informácie sú zverejňované na webovej stránke farnosti -
www.farnostsnv.sk.

BOHOSLUŽOBNÝ PORIADOK

Deň	Farský kostol	Malý kostol	Sídliisko Mier
Pon	6:45	6:00	
	18:00	16:30	
Ut	6:45	6:00	17:00
	18:00	16:30	
Str	6:45	6:00	
	12:00	16:30	
	18:00	16:30	
Štv	6:45	6:00	
	18:00	16:30	
Pia	6:45	6:00	
	18:00 mládež	16:30 deti	
So	6:45	6:00	
	18:30		
Ne	8:00	6:00	8:00
	9:15	7:30	9:15
	10:30	9:00	10:30
	18:30		

Deň	Nemocnica	Dom dôch.
So	16:00	
Ne		9:15

Sviatosť zmierenia sa vysluhuje pri ranných a večerných svätých omšiach vo Farskom kostole.

Archív časopisu Farská rodina nájdete na www.farnostsnv.sk.

Príspevky, postrehy a námety do časopisu Farská rodina posielajte na e-mailovú adresu: farskarodina@gmail.com.

PROSBA O PODPORU

Vážení čitatelia, ďakujeme za Vašu podporu, ktorú preukazujete farskému časopisu. V prípade, že máte záujem finančne podporiť tvorbu časopisu, prosíme, nechajte svoj milodar v hociktorej pokladničke umiestnenej v kostoloch v správe Rímskokatolíckeho farského úradu v Spišskej Novej Vsi alebo ho zašlite na účet úradu: Bankové spojenie: Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, pobočka Spišská Nová Ves, IBAN: SK85 0200 0000 0031 5955 2257, BIC: SUBASKBX. Do správy pre prijímateľa uveďte „farský časopis Farská rodina“.

Nech Pán odmení Vašu ochotu podporiť toto dielo, ktoré napomáha formovaniu a zjednocovaniu našej farskej rodiny a slúži Bohu k oslave. Ďakujeme.

PAY by square

Redakcia

Vydal: Rímskokatolícky farský úrad v Spišskej Novej Vsi pre vnútornú potrebu. Internet: www.farnostsnv.sk E-mail: kancelaria@farnostsnv.sk Redakcia: Rímskokatolícky farský úrad v Spišskej Novej Vsi, Letná 60, 052 01 Spišská Nová Ves. E-mail: farskarodina@gmail.com. Zodpovedný odborný garant: Mgr. Ján Záhradník Šéfredaktorka: Ing. Viera Kubovčíková Redaktori: Mgr. Daniel Lysý, PhD., Mgr. Monika Dobrovská, PhD. Lucia Smolejová, PhD., Ing. Peter Marhefka, PhD., Mgr. Mária Hollaarová, Peter Dobrovský, Rút Kovalčíková a externí spolupracovníci a prispievatelia. Imprimatur: Mons. prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, RKBÚ v Spišskom Podhradí – Spišskej Kapitule, prot. č. 1 107/11/Mj/15. 6. 2011. Registrácia: Ministerstvo kultúry SR, registračné číslo EV 4371/11. Náklad: 700 ks Sadzba a grafická úprava: Mgr. Nikola Vojtasová Grafiky v detskom kútiku: Freepik. Foto na obálke: Vatican Media. Technické spracovanie: Tlačiareň PROGRUP SK, s. r. o., Texty neprešli jazykovou úpravou. Nepredajné. Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Dátum vydania: 28. 07. 2025. Uzavierka budúceho čísla: 15. 08. 2025. Svoje príspevky zasielajte najneskôr do termínu uzavierky na e-mailovú adresu redakcie farskarodina@gmail.com.

KONTAKTY NA SPOLOČENSTVÁ VO FARNOSTI

SPOLOČENSTVO	KONTAKTNÁ OSOBA	KONTAKT
Miništranti	Peter Hovanec	hovanecpeter7@gmail.com
Lektori	Mária Hollaarová	majahollaar@gmail.com
Žalmisti	Gabriela Mitříková	gmitrikova@gmail.com
Detský zbor	Katarína Kalíková	katka.kalikova@gmail.com
Veľký zbor	Zuzana Bolibruchová	zuzana243@gmail.com
	Monika Kmetzová	mkmetzova@windowslive.com
Katolícka jednota	Veronika Kaščáková	kasca.veronika@gmail.com 0905 844 720
Farská charita	Vlasta Javorová	vlastajavorova192@gmail.com 0948 412 965
Deti - eRko	Rút Kovalčíková	rutkov03@gmail.com
Skauti	Bruno Jakubov	bruno.jakubov@gmail.com 75zbor@scouting.sk , www.75zbor.sk
Slažiari	Katarína Pacáková	katarina.pacakova@gmail.com
Ružencové bratstvo	Mária Hamráčková	hamrackova@gmail.com
	Monika Jakubcová	moni.jakubco@gmail.com
Nová rodina	Sandra Kotradyová	sandricka21@pobox.sk
eRko rodiny SPIŠ	Miroslava Kovalčíková	mirka.stanley@gmail.com
Rodzinkare	Martin Plačko	plama@post.sk
Rodiny pre Spiš, o. z.	Júlia Domiková Lukáš Novotný	julka5@centrum.sk ciki.snv12@gmail.com
Modlitbové spoločenstvo Rodina Boha Otca	Marek Klešč	klescmarek@gmail.com
Slobodní muži a ženy nad 35 rokov	Viera Kubovčíková	slobodnykatolik@gmail.com www.slobodnykatolik.sk

MILÉ DETI!

Milé deti, prázdniny sú už v plnom prúde. Verím, že tieto dni máte plné radosť, hier ale aj oddychu. V našej farnosti sa hneď na začiatku júla uskutočnili dva eRko tábory pre deti.

Na ochladenie sa počas horúcich dní Vám ponúkam dve hry, ktoré sa môžete zahrať spolu s Vašími rodičmi.

HRA Č. 1

Vodný strom

Teraz prichádza to pravé osvieženie! Vodné balóniky jednoducho naplníte vodou, pomocou šnúrkych ich zaveste na konáre stromu. Vašou úlohou bude trafiť sa do balónika tak, aby pukol. Môžete použiť penové špagety alebo loptičky. Nezabudnite si obliecť plavky.

3

HRA Č. 2

Vodná bomba

Na druhú hru tiež potrebujeme balóniky a vodu. Balón naplníme vodou a hádzeme si ho do kruhu. Komu balón praskne, vypadáva z hry.

VEĽKÝ ERKO TÁBOR

pre deti 9 - 14 rokov bol v dňoch 1. 7. - 5. 7. 2025. Tam sme so 43 deťmi z našej farnosti odhaľovali tajomstvá Carmagnoli vo farnosti Ludrová v obci Liptovská Štiavnica. Pre deti bol pripravený zaujímavý program plný hier, tanca, smiechu, ale aj pátrania po poklade. Poklad sa im podarilo nájsť a odhaliť v posledný deň tábora. Vo štvrtok sme mali vzácnu návštevu. Prišiel medzi nás p. kaplán Peter Hovanec, aby nám odslúžil sv. omšu. Osviežili sme sa nielen jeho slovami na kázni, ale aj chutným náukom. Ďakujeme Bohu za požehnaný čas, za dni plné radosť a spoločenstva. Už teraz sa tešíme na ďalší rok. Všetky deti, ktoré túžia po spoločenstve pozývame na eRko stretnúť aj počas roka.

1

MALÝ ERKO TÁBOR

pre deti od 5 - 8 rokov sa uskutočnil v dňoch od 6. 7. do 8. 7. 2025. Spolu s 19 deťmi sme sa vybrali preskúmať svet z rozprávky Madagaskar. Ubytovaní sme boli v nových priestoroch Pastoračného centra v Spišských Tomášovciach. Každý deň sme spoznávali nové dobrodružstvá žirafy, hrocha a tučniaka. Našu zábavu nám neprekazil ani dážď.

2

FOTO 1: Veľký tábor Liptovská Štiavnica
FOTO 2: Malý tábor Spišské Tomášovce
FOTO 3: Vodný strom (zdroj: eduworld.sk)

Pripravila: Rút Kovalčíková

Ďakujeme za Váš MILODAR na tvorbu farského časopisu!

Odporúčaná hodnota je 2,- eur za jeden kus.